

1931. február 21.
nger Otó:
és Jellem
most egész vászon
n 222 lej.
KELET könyvosi
ában.
ZINHAZ MŰSŐIA
Pillangó főhadnagy
aroly operettje, új sze
uj betanulásba
ész. Nádor, Ihsz f
érlet. 32. sz. Ssz. 192
Félelelet balra. (Fra
ajdonság, csak felnő
30, 40, 50 lejes mo
Ssz. 193.)
Akácfavirág. (Ope
betanulásban, új sze
10, 20, 30, 40, 50 le
al. Ssz. 194.)
A szökött katon
priz, új szereposztá
alásban, 10, 20, 30, 4
lyákkal. Ssz. 195.)
nyár. (Operett, 10, 2
és mozihelyárakka
serelt ember. (Ujdo
szor. 31. B. bérle
AUSOI
EUROPAI
február 21.
amfón. 13.30: Hir
17: Zenekar. 18: Po
kar. 19: Rádió Szab
zemle. 22: Jazz. 23.4
A honvédegyalozze
21.05: A szalóznen
Hírek. 1: Pontos id
45: Hírek. 4: A cse
ása. 4.45: Pontos id
rek. 5: A Kísfalud
a. 6: Operettészlet
rádio. 8: Felolvasás.
: Pontos időjelzés, id
Grammofónhangv.
zenekar. Csajkovszki
r, Beethoven, Mozar
nizato, Hubay művel
i zenekar.
perettzene.
ányzene.
gv. Rossini, Massan
nyű zene. — 20.45
ra.
szene.
ekari hangv. Rossin
Saraste, Novák, Ká
k.
rdelés
SITES
ankáknak montiroz
anyozását és javítá
do kiállítás. Somly
Maniu.
n 4 szobás komforto
olt Széchenyi tér 39
végzett ur — jó mó
ad. Cim a kiadóban
ettarom! Rendkie
dues kiszolgálás.
447 asszimiláció
Cluj, Calea Bogza
en berendezett mo
elhalalozás miat
őzv. dr. Winkler
most hétfőn „Bra
t. Cluj, Cal. Victo
ése, goblenvarrás
montirozás, csipke
izlésesen, olcsón
akaszalójában Me

XV. ÉVF.
Cluj-Kolozsva
február 21. Vasá
5691 ÉV Adar 5

Taxa postala
platite in numerar
No. 224716-929

Ara 5 lej

UJ KELET

BUDAPEST

MAJNÓ POLITIKAI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (v. Brassai
ucca) 18 szám. Telefon 9-77

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy hóra 1 dollár (vagy ennek megfelelő pénzem)
Egy évre 10 dollár
Hirdetések tarifa szerint
vételnek fel

Uj Kelet az egyetemes erdei és bányászati politika napilapja
Munkáinak utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Kéziratokat nem küldünk vissza megőrzésükre nem vállalkozunk

Kölcsön és kormány

Midőn e sorokat írjuk, a külföldi kölcsön küszöböllő megkötéséről számolnak a legújabb bukaresti jelentések. A hirtelménnyel természetesen a legnagyobb fenntartással kell fogadni, mert egyáltalán nem látszik kizártnak, hogy néhány órával később újabb „nehézségekről” adjon hírt a párizsi szikratávíró. Szomorú és kétségbeesítő az a játék, amely néhány hét óta a külföldi kölcsön körül folyik. A kölcsön megkötésének híre csalóka delibábképpen hol ígértes ragyogással tűnik fel a párizsi tárgyalások horizontján, hol pedig ismét lebukik a pénzesportok súlyos feltételeinek mélyébe, hogy azután napokig ismét elő ne kerüljön.

Ez az idegekre menő játék tulajdonképpen nem a Popovici pénzügyminiszterrel, sem is a jelenlegi kormánnyal, hanem az állam hitelével és presztizsével folyik. Egészen bizonyos, hogy felelős körökben felvetik a kérdést, vajjon szabad volt-e Popovici pénzügyminiszternek Párizsba utazni és a tárgyalásokban az egész országot angazsálni akkor, midőn a tárgyalások még annyira kezdetleges stádiumban voltak, hogy a kölcsönnel kapcsolatos ritás ügyek rendezése sem volt kellőképpen előkészítve? A kölcsönre azonban szinte van, szükség volt és Párizsban természetesen vergődik a nehézségekkel küzdő ország a külföldi pénzkapacitások szeszélyeinek és főleg jól átgondolt érdekének karmában. A párizsi sajtó a legjobb esetben is csak semleges, de a francia lapokak egy tekintélyes része teszi fel a kérdést: Miért adnának Romániának kölcsönt? Hiszen ez a kölcsön is hamarosan a fog fogyni, éppugy, mint ahogyan az a stabilizációs kölcsönnel történt és hat hónap mulva ismét Párizsban lesznek a román politikuskok, hogy kölcsöntárgyalásokat kezdjenek... A francia sajtónak szekundált az országban az ellenzéki politikuskok és főleg a személyiségeknek egy jelentékeny része, akik attól tartottak, hogy a kölcsön sikere hosszabb időre biztosítani talán a jelenlegi kormány életét. Jorga és Argetoianu például külföldi lapoknak adott nyilatkozataikban foglalt állást a kölcsön ellen, elfelejtve azt, hogy amennyiben ők jönnének hatalomra, pénz hiányában semmihez sem kezdenének és ugyancsak kénytelenek volnának angazsálkhoz az érdekeltségekhez fordulni, amelveknél a jelenlegi kormány tárgyalásait denunciólták...

Es ha mindezekhez még hozzávesszük az objektív gazdasági és pénzügyi okokat is, amelyeket a külföldi tőkésnek figyelembe kellett venniük a tárgyalások folyamaán: a tavalyi költségvetési deficitet, amelyet az évben újabb hiány fog követni a költségvetésben, a csökkenő bankjegyforgalmat, a Banca Nationala devizastokkjának visszaeső tendenciáját, a stagnáló exportot, a mezőgazdaság kilitástalan vergődését s a kifogásolható iocbiztonságot, akkor nem kell csodálkoznunk azon, ha a tőkésök igyekeznek ebből a szomorú helyzetből a maximális profitot biztosítani a maguk számára. Es ha Popovici Mihály mégis folytatja Párizsban a tárgyalásokat, ugy az azért van, mert az állam kölcsönbeviteli helyzetében nincs más kiút, mint a külföldi tőke támogatását igénybevenni. Hiszen a helyzetre mi sem jellemzőbb, mint az, hogy az állam január hó folyamán 1 milliárd 200 millió lejt vett fel a Banca Nationalától, abból a kétmilliárdos összegből, amelyet a jegybank a stabilizációs szerződés értelmében minden évben előlegethet az államnak sürgős kifizetések eszközzésére. Az egész évre maradt tehát még 700 millió lej ebből az előleghől és a mindezek tetőibe tudni kell azt is, hogy a tavaly felvett kétmilliárd lejes előleg nagyrészt a stabilizációs kölcsönből volt kénytelen az állam a Banca Nationalának visszafizetni. A kölcsöntárgyalásoknak természetesen

Párizsi távirat a kölcsön megkötését jelenti

Duca: „A liberális párt hajlandó egymagában vállalni a kormányzás munkáját és felelősségét”

A liberális párt végrehajtóbizottsága állást foglalt a koncentrációs kormány gondolatával szemben, tiltakozott a különböző kalandos kormánykombinációk ellen és a hatalmat követelte

Popoviciu pénzügyminiszter továbbra is Párizsban marad

Bucuresti-Bukarest, február 21. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A belpolitikai életben érdekes fordulatot jelent a liberális párt központi végrehajtó bizottságának szombat délelőtti ülése. A liberális korifeusok a koncentrációs kormány gondolata ellen foglaltak állást, a nemzeti parasztpárti kabinet eltávolítását követelték s valamennyi felszólalás refránje az volt, hogy a liberális párt egymagában is képes és hajlandó a hatalmat s az azzal járó felelősséget átvenni. Hogy a liberálisok állást foglaltak a politikai válságnak minden oly megoldása ellen, amely a pártok meghallgatása és bevonása nélkül történne, az magától értetődik, miután minden ilyen megoldás elsősorban a liberálisok hatalomrajutásának esélyeit semmisítene meg. Feltűnő azonban, hogy a liberálisok a koncentrációs kormány gondolatát is elvetik akkor, midőn jól tudják, hogy ez a gondolat az uralkodó kívánságának kifejezése is és tudják bizonyára azt is, hogy amennyiben a koncentráció nem jöhet létre, ugy nyitva áll az ut a különböző kombinációk számára, miután az uralkodó aligha fogja magát elhatározni arra, hogy az adott körülmények között pártkormányra bizza a napirenden lévő súlyos gazdasági és politikai problémák megoldását.

A liberális párt magának követeli az uralmat

A végrehajtó bizottság ülése egyébként megelőzte a liberális pártnak vasárnap összejülő országos kongresszusát, amelyet Duca elnökké választásának ratifikálására és a politikai helyzettel szembeni állásfoglalás céljából hívtak egybe. A végrehajtóbizottság ülésén Duca elnökolt. *Inculetz, Saveanu, Nistor, Mosoiu, Sassu, Leonte Moldovanu, dr. Josef Bercovici, dr. Costinescu* és mások szólaltak fel, akik valamennyien a liberális pártnak a koronával szembeni hűségét és lojalitását hangoztatták. Állást foglaltak a politikai válságnak minden olyan megoldása ellen, amely nem volna összeegyeztethető az ország alkotmányos és demokratikus berendezkedésével, — a nemzeti

parasztpártnak a hatalomról való sürgős eltávolítását követelték, rámutatva arra, hogy a jelenlegi kormány működéséből súlyos károk haramianak az ország érdekeire.

Duca négy pontja

Duca az elhangzott felszólalásokat összefoglalva, megállapította azt, hogy közte és a végrehajtó bizottság tagjai között a legteljesebb az összhang az összes aktuális kérdésekkel szemben. A maga részéről ugyancsak nem tartja megvalósíthatónak a koncentrációs kormányt, a különböző pártok kívüli kombinációk pedig, mint amilyenek „a szélsőségek kormánya”, vagy a „technikai kormány”, csak károsan befolyásolhatnák az ország gazdasági és politikai helyzetének alakulását. A liberális párt állásfoglalását az elhangzottak alapján a következő négy pontban foglalta össze Duca:

Megkötötték a kölcsönt?

Bucuresti-Bukarest, február 21. A kormány tegnap este hivatalos kommunikét adott ki, amely azt hangoztatta, hogy a kölcsöntárgyalások menete ismét kedvező mederbe terelődött. Ennek megfelelően a bukaresti sajtó ma ismét optimisztikusabb hangon irt a tárgyalásokról s ezzel kapcsolatosan természetesen a kormány helyzetéről is. Popoviciu pénzügyminiszter nem váltotta meg a Bukarestbe szülő jegyét, mint ahogy azt a tegnap a fővárosban híresz

1. A liberális párt lojális munkatársa kíván lenni a kormánynak és indignálódva utasít vissza minden olyan gyanúsítást, amely kétségbe kívánja vonni a liberális pártnak az uralkodóval szembeni lojalitását.

2. A liberális párt feltétlenül szükségesnek tartja, hogy a politikai válság alkotmányos kereteken belül oldódjék meg.

3. A liberális párt veszedelmesnek tartja az ország érdekeire a nemzeti parasztpárti kabinet működését és megindítja a harcot a jelenlegi kormány megbuktatásáért.

4. A liberális párt egymagában is hajlandó vállalni a kormányzás munkáját és felelősségét.

Duca végül kijelentette, hogy a vasárnap kongresszus által megszavazandó határozati javaslatot be fogja terjeszteni az uralkodó elé.

Február 25-én újra vörös napra készülnek a kommunisták

Berlin, február 21. A német kommunista párt vezetői Hamburgban tartott gyűlésén elhatározták, hogy február 25-re minden nagyobb német városban és ipari gócpontban nagyszabású éhségfelvonulásokat fognak rendezni. Egyidőre Csehszlovákia északi részében több vasuti állomáson küldeményeket foglaltak le, melyekben a

február 25-i vörös napra fegyvereket szállítottak a kommunisták részére.

A Rude Pravo c. lapot, amely a kommunisták éhség tüntetések és felvonulások tartására irányuló felhívását közölte, betiltották. A rendőrség lepecsételte a lap szerkesztőségét és a munkatársakat letartóztatta.

kormány el fogja hagyni helyét, amelyet idestova két és fél éve foglalt el.

Hosszu élete a Mironescu-kabinetnek nem lesz akkor sem, ha a kölcsönt csakugyan megkötik Párizsban. A helyzet gazdaságilag és politikailag egvaránt súlyos és talán ma inkább, mint valaha szükség volt arra, hogy belsőleg homogén, a kellő autoritással bíró és határozott gazdasági és pénzügyi programmal rendelkező kormány vegye át az ügyek vezetését a Mironescu-kabinetől, amelynek tekintélvél meg lehetőségen megténázták az utóbbi hónapok eseményei. Hogy ez a kormány egyetlen pártból fog-e rekrutál

lódni, vagy pedig az uralkodónak csakugyan sikerül-e koncentrációba tömöríteni a különböző pártokat, ma még nem lehet tudni természetesen. A jelek szerint a király nem siet a politikai válság megoldásával és megvárja, míg az események annyira fognak érni, hogy a megoldás önmagától fog majd kínálkozni. Az uralkodó mindenesetre megkereste az utat a politikai szélrózsa összes irányai felé és bizonyára egy ilyen lehetőséget takar az a törvényjavaslat is, amelyet most tárgyal a szenátus és amely megengedi a katonatiszteknek azt, hogy polgári funkciókat töltsenek be...

IROK - IRÁSOK

ROKON GÁBOR:

„TARTÁSDIJ”

— Jegyzetek egy új író első regényének margójára —

Új író első regénye a „Tartásdíj”, mely a napokban hagyta el a sajtót. Új íróval és új regénnyel szemben ugy a közönség, mint a kritikusok rendszerint bizalmatlanok. Ez a bizalmatlanság eredendő konzervatívizmusunk velejárója, azé a lelki kényelemszeretete, mely fél a meglepetésektől, még inkább a csalódástól. A „Tartásdíj” szerzője nem fiatalember, soha, egyetlen sor írása nem jelent meg lapokban, vagy folyóiratokban, egyetlen novellát nem írt s egyszerre egy terjedelmes regénnyel lép a nyilvánosság elé.

Ilyen esetekben a kritikusnak valóban nehéz a feladata. Nehéz a jelen esetben is, mert hiszen a „Tartásdíj”, amellyel, hogy rendkívül érdekes, csaknem érdekesítő regény s amellyel, hogy csaknem minden figurája, millióje, mesés-zövése élettől duzzad: írója a stiláris igényeknek csak részben tesz eleget.

A „Tartásdíj” zsidó regény, zsidó milióból erednek konfliktusai, ennek ellenére azonban minden vonatkozásban a kor és a modern élettel korrespondál. Az író, aki írta, nyilvánvalóan sokkal közvetlenebbül élte az életet, semmint elvont gondolatokon keresztül és előírások szabályok szerint gyakorolhatná az emberábrázolás művészetét. És talán éppen ez a tény a legnagyobb erénye. A „Tartásdíj” figurái nem szublimált emberek, nem gondolkodók és nem egy légüres térben mozgó morális hősök. Jók, avagy rosszak, nemesek, avagy nemtelenekek, ám a mindig relatív „jó” és a még relatív „rossz” cselekedeteiken keresztül érvényesül, szenvedélyük, lüktető, hajszás parancsszavára formálódik tette, nem pedig avult esztétikai szempontoknak hódolva.

Rokon Gábor író-voltát, regényírói elhivatottságát a bizonyítja, hogy e szenvedélyeknek e sorsszerű determináltságoknak erőteljes duzzadó, husban és vérben, gesztusban és szóban megnyilatkozó közvetlenség ad hangot; hogy embereket ábrázol és nem halvány illusztrációkat rajzol egy egyébként érdekes cselekményhez.

Egyes alakjai, mint az asszimiláns Vársárhelyi Miklós, aki emellett a schylocki pénzéhségnek csaknem romantikus arányokat öltő megtestesítője, vagy az öreg Freiberger, a kemény, konok és minden megértésre képtelen zsidó apák típusa: olyan erővel, olyan drámai és egyben festői szemlélettel tér el a jellemzés klasszikus hagyományaitól, anélkül, hogy új tartalommal, új erővel, új mélységekkel töltötte volna meg a hidegen, vagy idegesen kitágított és néha éppen ürességtől roskadó stílus-formákat.

Rokon Gábornak nemcsak fantáziája van, nemcsak élesen látó szeme, sok és hasznos tapasztalata, hanem ami új íróknál lefelfeltetőbb komponálni is tud. Koroszerű levegőt tud teremteni: regénye nem csak érdekes és főleg zsidó embersorsok kerete, hanem a háborualatti magyar Hinterland üzletes, lármás, beteges és gonosz világának is hű képe.

Ha ezeket a primár írói és művészi kvalitásokat a szerző a kifejezés művészetével, a formák és fordulatok nemes változatosságával is kiszínezte volna: regénye közelebb került volna a modern írásművészet finomabb és árnyaltszerűbb követelményeihez: sokkal többet nyújthatott volna a belső lelki történések finomságaihoz.

Lehet, hogy Rokon Gábor első regényének hibája ez a hiány, de mindenesetre kezdeti hiba, amit le lehet győzni. Lehet, hogy ez a kezdeti hiba okozza azt is, hogy a „Tartásdíj” minden életszerűsége, minden gazdagsága mellett — hiányával van a lélektani finomságoknak: hogy kis részben a leírás s így az író által meglátott életnek csak drámai kénét nyújtja, anélkül, hogy a lélek és gondolat halk mélységeiben kiértékelte dokumentumok feltárására törekedne.

Mindaz azonban nem véletlen hiba. Legfeljebb arra vall, hogy Rokon Gábor nem a legmagasabb irodalmi szférák felé, hanem megelégszik a tiszta és élvezetes

regényírás dicsőségével. Es ez korántsem igénytelen feladat. Jó és érdekes regényt írni, amelynek levegője, élő figurái, feszült és érdekes cselekménye van: olyan kvalitásos művészi teljesítmény, amely elismerést érdemel.

Ez az elismerés Rokon Gábornak kétségen kívül megilleti. Tehetsége, elhivatottsága, még a legszigorúbb kritika szemüvegén

keresztül is — elvitathatatlan. Regénye egyes kvalitásaiból pedig arra következtethetünk, hogy az új írónak még fejlődési lehetőségei vannak és ezeket a lehetőségeket ő ki is fogja aknázni.

A könyv a Fraternitás nyomdában készült, a legközelebbi nívót elérő, nyugateurópai kivitelben.

Salamon László.

Wirth német belügyminiszter a felekezete- ket szellemi harcba szólította a fajvédők ellen

Berlin, február 21. A belügyminisztérium költségvetésének tárgyalása során Wirth dr. birodalmi belügyminiszter a birodalmi gyűlés költségvetési bizottságában több hozzáintézet kérdésre válaszolva, a következőket jelentette ki:

— Eszembe sem jut, hogy gumibotokkal vegyem fel a küzdelmet az egész Európa kulturájának borzasztó fenyegetésével szemben. Ahol arra csak alkalom kínálkozott, felkértem valamennyi felekezet egyházi hatóságait, hogy szálljanak vitába a nemzeti szocialistáknak ezzel a szellemi áramlatával. Máris megfigyelhető, hogy ez a vita szellemi téren már megkezdődött.

— Mikor a háború előtt néhány egyetem a katolikus egyházhoz világnézetileg társzólókat kaptak, egész Németországban a felháborodás vihara keletkezett. Mikor pedig most a nemzeti szocialistákat minden komolyabb tudomány

nyos előkészület nélkül hívják meg a főiskolákra, a német tanári kar alig hallhatja az ellenszegülés szavát.

— Azt beszélik Németországban, hogy a polgárháború küszöbön áll. Semmiféle polgárháború nem áll küszöbön. Itt-ott előfordulnak verekedések, amelyek talán egész kerületekre kiterjedhetnek, de ezeket a pusztá rendőri eszközökkel el lehet intézni. A birodalmi kormány egy percig sem fog késlekedni a szükséges intézkedésekkel.

— A nemzeti szocialisták szándékairól pontos értesüléseink vannak. Az ő soraikból kapjuk ezeket az értesítéseket, mert ott nem a legnagyobb az összetartás. Azt mondják például, hogy ez kémekeket uszítottam Thüringiára. Hogy is áll ez a dolog? A nemzeti szocialisták maguk jelentkeztek nálam nevekkel és pontos lakásadatokkal és vállalkoztak arra, hogy pénzért jelentéseket juttatnak hozzám.

Az amszterdami képromboló teljesen megnémult

Semmi igazoló iratot nem találtak nála, még a monogramokat is kiszedte a fehérneműjéből

Amszterdam, február 21. Hollandia művészvilága még mindig a Rembrandt-kép vandál módon történt megcsontításáról beszél. A képet nyomban átadták egy ismert restaurátornak, aki egyelőre nem tudta megmondani, van-e lehetőség a képre olyan mérvű rendbehozatalára, hogy az továbbra is kifüggeszhető legyen a muzeum falain.

A tettes nyugodtan viselkedik

A tettes, aki nagyon nyugodt, a képrombolásra vonatkozólag megtagad minden fölvilágosítást. Az utolsó napokban teljesen megnémult. Megmotozásakor semmi olyan írást nem találtak, amiből személyazonosságára következtetni lehetne.

A legújabb hivatalos megállapítás szerint a kép, amelynek neve: „Dr.

Deymann anatomiaja”, 1,65X1,35 méter nagyságú kerettel együtt. A fejszével történt első sérülés nagyon erős volt és harminc centiméteres hasadást okozott a festmény legfontosabb helyén, a lefestett holttest fejénél. Ezenkívül még három helyen láthatók sérülések, amelyek sokkal nagyobbak az előzőnél.

Minden nyom eltűnt...

A fejszeapások egyébként olyan erővel zuhantak a képre, hogy a festmény mögötti fából való fal is szilánkokra esett széjjel. A fejsze uj volt és feltűnően éles. Ez egy kis szerencse is, mert a hasadás helyén a vászon nem esett széjjel. Egy újabb személynemelés alkalmával a hatóság emberei észrevették, hogy a tettes még a fehérneműiből

A kolozsvári dr. Mátyás-féle

Park Szanatorium

Dr. Traub Vilmos

v. berlini osztályvezető orvos nárasi szív-kínikai aszisztens,
bécsi klinikai orvos vez. tés. a. ált.

Legmodernebbül felszerelt diagnosztikus és therapiás

szív- és tüdőosztályt létesített.

Elektrocardiographia. Oxigén-szénsavas fürdők, stb.

Az összes modern tüdősebészeti beavatkozások

(légmell, tüdőklomba, jacobeaus műtét, thorakoplastika).

Közelebbi felvilágosítást ad:

„PARK” Szanatorium
Igazgatósága. Cluj-Kolozsvár

is kitepte a monogramokat, nehogy ez nyomra vezesse a rendőrséget. Tegnap óta a rendőrség plakátokon, színházakban és mozikban terjeszti a tettes arc-képét, hátha akad valaki a közönség köréből, aki megállapíthatja a tettes kilétét.

Hivatalos becsles szerint a kép értéke 250 ezer holland forint, (16 és egy negyed millió lej). A képet nyomban a rombolás után bevitték Schmidt-De-gener muzeumi igazgató hivatalos helyiségébe. A kép egyébként nem az állam tulajdona, hanem Amszterdamé, amelyet 1884-ben vásároltak egy kereskedőtől 1400 forintért.

Képrombolások a multban

Az ujságok ebből az alkalomból fel-elevenítik a híresebb képek és szobrok vandál módon történt elpusztítását. Ap-pelsnek két képét rombolták széjjel, amikor a művész Nagy Sándor udvarában élt. A képek egyikén Nagy Sándort ábrázolta Castor és Pollux társaságában, a másik képe pedig azt a jelenetet mutatta, amikor a császár beszállt győzelmi kocsiába. A két festmény Augustus idejében Rómába került. Itt az újjáépített forumon állították ki őket. A gyöngélművi Claudius azonban elrendelte, hogy a két képből vágják ki Nagy Sándor alakját és tegyék helyébe Augustusét.

Körülbelül 200 évvel ezelőtt Corregio híres képét szintén vandál módon pusztították el Berlinben, a Friedrichs Muzeumban. A festményt Krisztina svéd királyné halála után az Orleánsi herceg képtárába hozták, aki gyóntató atyáinak tanácsára eredetileg el akarta égettetni a festményt, később azonban megalégedett azzal, hogy a csábító kép fejét kivágatta. II. Frigyes német császár ebben az állapotban vásárolta meg a képet, elhozatta Sansoucíba és képgyűjteményébe helyezte. Napoleonnak annyira megtetszett a festmény, hogy átvitette Párizsba. Itt a hiányzó fejet valamelyik mester nagyon ügyesen kiegészítette. Corregionak egyik másik képe is hasonló sorsra jutott. A főalak fejét kivágták. Prudhomme azonban évek múltán restaurálta.

Amikor a mester rombol

A mesterek maguk is gyakran megsemmisítik képeiket. Legmarkánsabb esete az ilyen „gyilkosság” Jacob Anton Arlandé, aki Michelangelo reliefje után festett meg egy Léda-jelenetet. A képet de la Force hercege vásárolta meg 12 ezer livre sterlingért. Kötelezte azonban magát, hogy nem fog hasonló képet festeni. Arland mégis elkészített egy másik kópiát, amit otthon tartott a lakásán. Amikor megöregedett, egy napon a képet megsemmisítette, nehogy halála után hazugságon érvé.

Az elmúlt században különösen műki állításokon történtek az amszterdamihoz hasonló, de kevesebb brutalitással véghezvitt műcsontítások. Ilja Riepín egyik legsikerültebb alkotását, amely rettenetes Iván fiának egyik jelenetét ábrázolta. Egy örült ember egy élőkéssel keresztül-kasul vagdalta.

Dohányzók!

Egyetlen üvegecske „Nicotan” által leszokik a dohányzásról. Teljesen biztos és ártalmatlan. Ára 140 lej utánvéttel.

A. M. Nicotan, Bukarest

C. Mosilor 326. Számtalan elismerő levél.

Az új
A tö
Glas
bünc

Uccai tün

Cluj-Kolozsvár

Kélet tudósítottát nem volt olyan lozsvár zsidósága kekre ólomsúlyok hogy az ortodox főrabijának egyből kifolyólag a szombati napok kedett, hogy ez nem tarthat tovább artatlansága egészen.

A főrabinak péntek esti vacsora „kiddust” csinált Akiba a késő éjjel csak nagynehéz.

A védelem ellát Klein Miksa sem irodájában a hitkéső éjjel és gkat, amelyek font rabbi ártatlanság.

Egész Kolozsvár amelynek péntek volna komorra a hurcoltatásának.

Szombaton már tömegesen özönlő szék épülete él, rabbi sorsáról. R. Miksa a védelem Dunca Gerő vizsgálatok összes rendeleteket és vket, amelyek szü hogy a vizsgálobi hessen az anyagról.

Kilenc órákor bíró Glasner főrab Löffler Vilmos hífeld Adolf kihall egy óra volt már.

fejezte a vizsgálat. Ekkor maga el valamint a védők végzését, amely szü

nem látja szü vizsgálati fogsá a határozatát n zölte a kiráivi vel, I

Filipescu a C hivatta le Colfeso vádat kellett vo percnvi tárgyalás bíróval, hogy az ü sal él a törvény végzése ellen. U hogy az ügy irata törvényszék III. s

Törvé

A harmadik sz bíró éppen akkor per tárgyalását é zölte, hogy az ügy kinttel a tárgya tüzi ki.

A városban pe hir, hogy a törvé teni a főrabbi to kérdésében. Már e többszáz zsidó emi szék épülete előtt ták az eseményt. A a védőkön kívül e törvényszék önüle

az összes kolozs mintegy testüle közölték, hogy ved

A türelmetlenül má rendkívüli mé bizható értesülés, azon a címen akas széknl a főrabbi mert

Az ügyész államellenes összeesküvést szimatolt Glasner főrabbi esete mögött

A törvényszék szabadlábra helyezte Glasner Akiba főrabbit, mert nem lát bűncselekményt fennforogni

Kolozsvár zsidóságának izgalmas szombatja. Ugy a vizsgálóbíró, mint a törvényszék vádtaácsa visszautasította az ügyészi indítványt. Dr. Fischer József vizsgálatot kért a belügyminisztériumtól a kolozsvári rendőrség ellen

Uccai tüntetést rendeztek az antiszemita a törvényszéki tárgyalás alatt

Cluj-Kolozsvár, február 21. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Emberemlékezet óta nem volt olyan izgalmas szombatja Kolozsvár zsidóságának, mint a mai. A lelkekre ólomulykét nehezdedt a tudat, hogy az ortodox hitközség tiszteletreméltó főrabbiának egy minősíthetetlen hajszából kifolyólag a fogházban kell eltöltenie a szombati napot. Abban senkisémet kételkedett, hogy ez a fogvatartás 24 óránál nem tarthat tovább, mert Glasner Akiba ártatlansága egészen nyilvánvaló volt.

A főrabbinak a fogházba küldték be péntek esti vacsoráját és borát, amellyel „kiddust” csinált. Vacsora után Glasner Akiba a késő éjjeli órákig imádkozott és csak nagynehezen jött álom a szemére. A védelem ellátásával megbízott dr. Klein Miksa sem aludt ezen az éjszakán. Irodájában a hitközség vezetőivel tárgyaló késő éjjeli és gyűjtötte össze az adatokat, amelyek fontossággal bírhatnak a főrabbi ártatlanságának bebizonyítására.

Egész Kolozsváron nem volt zsidó ház, amelynek péntek esti hangulatát ne tette volna komorrá a főrabbi méltatlan meghurcoltatásának fájdalmas ténye.

Munkában a vizsgálóbíró

Szombaton már a kora reggeli órákban tömegesen özönlöttek a zsidók a törvényszék épületébe, hogy hirt halljanak a főrabbi sorsáról. Reggel 8 órakor dr. Klein Miksa a védelem nevében benyújtotta dr. Dunca Gerő vizsgálóbírónak az ügyre vonatkozó összes okmányokat, miniszteri rendeleteket és vizsgálati jegyzőkönyveket, amelyek szükségesek voltak ahhoz, hogy a vizsgálóbíró kellő áttekintést nyerhessen az anyagról.

Kilenc órakor kezdette meg a vizsgálóbíró Glasner főrabbi kihallgatását, majd Löffler Vilmos hitközségi titkár és Rosenfeld Adolf kihallgatására került sor. Déli egy óra volt már, amikor Dunca Gerő befejezte a vizsgálatot.

Ekkor maga elé hívatta a vádlottakat, valamint a védőket és kihirdette előttük végzését. Az ügyészes szerint nem látja szükségét fennforogni a vizsgálati fogság elrendelésének. Ezt a határozatát nyomban írásban is közölte a királyi ügyészség képviselőjével, Filipescuval.

Filipescu a Czur Salom tárgyalásról hívatta le Colfescu ügyészt, akinek ott a vádat kellett volna képviselnie és pár pernyi tárgyalás után közölte a vizsgálóbíróval, hogy az ügyészség felfolyamodással él a törvényszékhez a vizsgálóbíró végzése ellen. Ugyanakkor intézkedett, hogy az ügy iratait nyomban áttegyék a törvényszék III. szekciójához.

Törvényszék elé kerül az ügy

A harmadik szekció elnöke, Puscariu bíró éppen akkor fejezte be a Czur Salom tárgyalását és a védő kérdéseire közölte, hogy az ügy fontosságára való tekintettel a tárgyalást délután négy órára tűzi ki.

A városban percek alatt terjedt el a hír, hogy a törvényszék délután fog dönteni a főrabbi további fogvatartásának kérdésében. Már délután fél négy órakor több száz zsidó gyülekezett össze a törvényszék épülete előtt és izgatottan tárgyalták az eseményt. Az ügyészség rendelkezése a védőkön kívül senkit sem engedtek be a törvényszék épületébe, jóllehet az összes kolozsvári zsidó ügyvédek mintegy testületileg jelentek meg és közölték, hogy részt akarnak venni a védelemben.

A türelmetlenül várakozó közönség izgalmat rendkívüli módon fokozta az a megbízható értesülés, hogy Colfescu ügyész azon a címen akarta kiharcolni a törvényszéknél a főrabbi további fogvatartását, mert

szerinte Glasner Akiba vesztegetési kísérlete nem elszigetelt jelenség, hanem a román hatóságok presztizsének aláaknázására szervezett összeesküvés egyik láncszeme.

Időközben a védelem megállapodott abban, hogy a főrabbit dr. Klein Miksán kívül dr. Fischer Tivadar, dr. Rosin Constantin és dr. Ghilezan Livius fogják védeni.

Valamivel fél óra előtt vonult be a tárgyalóterembe a bíróság, amelynek tagjai Puscariu és Hortopan bírók voltak.

Ismét kihallgatják a vádlottakat

Ismét sor került a főrabbi kihallgatá-

Az ügyész „összeesküvés” után szimatol

A vádlottak kihallgatása után Colfescu ügyész emelkedett szólásra, aki azzal a meglepő indoklással kérte a főrabbi vizsgálati fogságának elrendelését, hogy meggyőződése szerint ez nem egyedülálló eset, hanem a zsidók által vezetett tervszerű kampányának láncszeme, amellyel a román hatóságokat akarják kompromittálni. Erre nézve neki bizonyítékai vannak, amelyeket most még nem közölhet és éppen a további vizsgálat érdekében van szüksége a főrabbi fogvatartására. Annál indokoltabb ez. — mondotta az ügyész, — mert egy egyház fejről van szó, aki cselekedetével a román állam presztizsét akarta tönkre tenni.

A védelem munkához lát

Az ügyész után dr. Ghilezan Livius emelkedett szólásra és ismertette a gabella körül évek óta folyó harcokat, amelyeknek egyik fázisa a mostani eset. A hitközségnek lét, vagy nemlét kérdése volt a gabella-kérdés törvényes rendezése és ezért volt hajlandó minden áldozatra ebben a tekintetben. A hitközség és Glasner főrabbi csak azt akarták, hogy a hatóságok lelkiismeretesen teljesítsék kötelességüket. Eppen ezért Glasner főrabbi cselekedete nem meríti ki a büntető törvénykönyv 470-ik paragrafusát, amely kifejezetten mondja, hogy megvesztegetést csak az követ el, aki közhivatalnokot kötelessége megszegésére, vagy törvénytelenre akar rábírn. Végül kifejtette, hogy a főrabbi további fogvatartására semmi jogos indok nem forog fenn.

Dr. Fischer Tivadar védőbeszéde

Ezután dr. Fischer Tivadar képviselő indokolta meglekeltani alapon Glasner főrabbi magatartását. Ismertette ennek az ősrégi hitközségnek mai súlyos helyzetét és azt a heroikus küzdelmet, amelyet a főrabbi folytatott a hitközség megmentéséért. A hitközség, ép úgy, mint az állam, nem képes egyenes adókból fedezni kiadásait és legje-

A bíróság nem lát bűncselekményt fennforogni

A védőbeszéd után a bíróság tanácskozára vonult vissza, amely alig tartott tíz percig. A tárgyalás újból való megnyitása után Puscariu elnök közölte, hogy a bíróság elfogadta a védelemnek ama érvét, hogy jelen esetben nem forog fenn bűncselekmény,

minthogy a cél, amelvért Glasner főrabbi a pénzt adta, nem a kötelesség megszegését involválta. Feltéve, hogy a bíróság, amely véglegesen lesz hivatva dönteni ebben az ügyben, más álláspontra

sára, aki a tényeknek megfelelően ugyanúgy adta elő vallomását, mint a vizsgálóbíró előtt. Hangsúlyozta, milyen méltatlannak találja ezt a meghurcoltatást, amely őt ártatlanul érte.

Löffler titkár kihallgatásánál az elnök megkérdezte, hogy a hitközség szabályszerű gyűlés keretében szavazta-e meg a rendőrség költségeire az ötv ezer lejt.

Löffler azt válaszolja, hogy a gyűlés, amelyen ezt tárgyalni kellett volna, nem volt határozatképes és így azon nem vett részt. Neki az elnök adott utasítást arra, hogy a főrabbinak adjon át 25 ezer lejt.

Rosenfeld Adolf ugyancsak tegnapi vallomását ismételte meg.

Fontosabb bevételi forrása a gabella néven ismeretes fogyasztási adó. A szefárdok ettől a bevételi forrástól fosztották meg a hitközséget, miáltal létében támadták meg.

A főrabbi, mint a hitközség feje, úgy érezte, hogy az ő vállaira nehezedik a hitközség megmentésének feladata és valóban emberfeletti munkát végzett ennek érdekében.

Ujra és újra kiharcolta a felsőbb fórumok előtt a hitközség igazát, de a miniszteri rendeletek nem lettek végrehajthatva. Néhány nappal ezelőtt ismét kiverkedte Glasner Akiba, hogy a minisztérium rendeleteit utasította a kolozsvári rendőrséget a hitközség kizárólagos gabella-szedési jogának megvédésére és az ezen rendelet végrehajtása körül felmerülő költségek fedezésére kívánta fordítani a Clonta rendőrinspektorral előzetesen megbeszélte összeget. Lehet itt szó megvesztegetésről, lehet itt szó bűncselekményről?

— Ami pedig az ügyész ama állítását illeti, hogy itt egy államellenes összeesküvésről van szó, ez annyira nevetséges, hogy méltatlan volna rá válaszolni. Hozzon az ügyész ur bizonyítékokat, akkor majd szembenézünk a vádakkal. Ad dig azonban Glasner főrabbi ügyét független, önálló esetként kell megbírálni és ezen az alapon nem lehet helye fogvatartásának.

Az ügyész vádja: dajkamese

Rosin Constantin védő ugyancsak az ügyész általánosító vádjára válaszol mely szerinte nem egyéb dajkamesénél és az ügyész fantáziájának szörnyszülettje. Glasner főrabbi esete tisztán áll előttünk és ezért kéri az ügyészi indítvány elutasítását.

Colfescu ügyész replikája után dr. Klein Miksa fejti ki, hogy a főrabbi szabadlábra helyezése miben sem akadályozza meg a vizsgálat további folytatását, amire azonban szerinte nincsen szükség, mert az eset teljesen felderítve fekszik a bíróság előtt.

helyezkedne, akkor sem forog fenn annak szükségessége, hogy a vádlottak szabadáguktól megfosztassanak, mert a vizsgálati fogság elrendelésének egyetlen feltétele sem forog fenn. A kiszabható büntetés nem sulvos, maximumán egy év. A vádlottaknak rendes foglalkozásuk, lakásuk és vagyonuk van és így szűkségtől nem kell tartani. Végül a vizsgálat eredményének biztosítása nem teszi szükségessé a vádlottak fogvatartását, minthogy a cselekmény teljesen fel van derítve.

Folttisztításhoz

ne benzint, hanem

Extrolt használjon

MERT:

- 1) Nem tűzveszélyes
- 2) Csodás folttisztító hatása
- 3) Teljesen ártalmatlan a tisztítandó anyaggal szemben
- 4) Nem hagy maga után foltsegélyt (gyűrűt)
- 5) Tisztít: szövetet, selymet, bőrt.

Az ügyész nem fellebbez

Az elnök szavai után a védők legnagyobb meglepetésére Colfescu ügyész szólásra jelentkezett és kijelentette, hogy belenyugszik a bíróság döntésébe és nem fellebbezi azt meg a táblai vádtaácsához. A törvényszék épülete előtt várakozó zsidók leirhatatlan örömmel fogadták a bíróság döntését.

Glasner főrabbit az ügyészes nyomában szabadlábra helyezte.

A főrabbi dr. Klein Miksa társaságában hagyta el a törvényszék épületét és a szomszédos házba ment, öv. Neumann Mórné lakására, ahol felesége és gyermekei várták. Itt megható jelenetek játszódtak le. Az odasereglett hívek valóságos sirtak örömköbén és a főrabbi kezeit és ruháját csókolták.

Ezzel véget is ért ennek a nem mindennapi rendőri rémregénynek első fejezete. Hiszük azonban, hogy jönnek még fejezetek, amelyekben már nem ártatlanok, hanem igazi bűnösök kerülnek a vádlottak padjára.

Dr. Fischer József a belügyminiszternél interviált és vizsgálatot kért a rendőrség ellen

Ma délelőtt a Bukarestben tartózkodó dr. Fischer József országgyűlési képviselő megjelent a belügyminisztériumban és beadványban tette panasz tárgyává a kolozsvári rendőrség magatartását. A beadvány ismerteti a kolozsvári gabella-kérdés történetét és kifejti, hogy az illetékes minisztériumtól egész sereg rendelet érkezett a rendőrséghez, amelyekkel azonban nem hajtottak végre. Behatóan foglalkozik Glasner főrabbi esetével, amelyet a rendőri közegek megengedhetetlen tulajdonságának minősít. Vesztegetés vádját akarták kovácsolni a főrabbi ellen, amikor Glasner csupán a törvények becsületes respektálását kívánta elérni és a miniszteri rendelet végrehajtása körül felmerülő effektív kiadásokat akarta fedezni.

Ezt is csak azért, mert dr. Clonta rendőrspektorral ebben előzetesen megállapodott.

Dr. Fischer József beadványában szigorú vizsgálatot kér az ügyben szereplő rendőri közegek ellen, mert megengedhetetlennek tartja, hogy egy nagy hitközség feje ellen büntetlenül ilyen hajszát indíthassanak.

Antiszemita tüntetés a főrabbi ellen

Nem volna teljes erről a botrányos perről szóló beszámoló, ha nem emlékeznénk meg arról, hogy a míg a törvényszék vádtaácsa a főrabbi vizsgálati fogsága fölött döntött, a törvényszék épülete előtt egy 50—60 fiatalemből álló antiszemita csoport hangos tüntetést rendezett Glasner főrabbi ellen. Már a kora délutáni órákban tartani lehetett attól, hogy a főrabbi letartóztatása által a városban mesterségesen kreált atmoszférában fölzgatott antiszemita fiatal emberek ki fogják használni az alkalmat antiszemita mafesztációra. Délután 4 órakor 8—10 fiatal ember kísérelte meg, hogy a törvényszék épületébe bejusson, azonban az ügyészség rendelkezése a törvényszék feljáróját rendőrök szállották meg, kik nem engedték be őket az épületbe. Ettől kezdve egyre többen gyűltek egybe a törvényszék előtt, majd adott pillanatra „Jos cu jidani”, „Jos cu Glasner”, „Trăiască iustitia română” kiáltásokkal zavarták meg az ucca csendjét.

A tüntetés ideje alatt Clonta rendőrspektor is az uccán tartózkodott. Jellemző, hogy ugyanakkor, midőn az antiszemita ifjak a zsidók ellen tüntettek, az uccán a főrabbi szabadlábra helyezésére váró zsidó tömeget feloszlatták.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSEN AZ UJ KELETTBEN

Pompiliu Jonitescu, volt pénzügyi alminiszter elmondja, hogyan adott megbízást Kun Andornak a feketeszeszések üldözésére

Kun Andornak csak néhány napig volt autorizációja a pénzügyminisztériumtól. „Gonosztevőket csak gonosztevők útján lehet megfogni” mondja Jonitescu

Bucuresti-Bukarest, február 21. (Az Uj Kelet tudósítójától). Kun Andor letartóztatásával kapcsolatban a bukaresti és az erdélyi sajtó egy részében többször is felmerült Pompiliu Jonitescu volt pénzügyi alminiszter neve. A bukaresti lapok faximilében közölték azt a felhatalmazást, amelyet Jonitescu alminiszter adott Kun Andornak, hogy a szeszgyárak működését ellenőrizze és ezzel kapcsolatban különböző gyanúsításokkal illeték a volt alminisztert. A volt pénzügyi alminiszter most levelet intézett a Dimineata szerkesztőségéhez, amelyben tisztázni igyekszik magát a vádak alól és rámutat arra, hogy milyen körülmények között adott Kun Andornak a megbízást. Ez a levél egyben beszédes dokumentuma annak a káosznak, amely a pénzügyminisztériumban a szeszgyártás kérdésével kapcsolatosan uralkodott és uralkodik, amióta a Garoflid-féle törvény következtében a szeszgyártás terén a visszaélések megindultak. A levél többek között a következőket mondja:

Kötetekre menő rendelhalmaz a feketeszesz ellen

„Az új szesz törvény megszavazása után a legszigorúbb intézkedéseket tettük meg annak alkalmazása érdekében. Köteteket tesznek ki azok a rendeletek, amelyekben utasítottuk az alárendelt hatóságokat, hogy végső erővel akadályozzák meg minden visszaélést. Odáig mentem, hogy személyesen tartott inspekciónban ellenőriztem rendeleteim végrehajtását. Elmondhatom, hogy soha annyi visszaélést nem fedeztek fel és soha annyi csempészt nem fogtak el, mint az én működésem idején, amikor reggeltől késő éjjelig dolgoztam a minisztériumban. Valóságos szenvedélyemmé vált a szeszgyártás körüli visszaélések kérdése, miután felháborított engem az a tudat, hogy a visszaélések következtében 1927-től kezdődleg az állam bevételei ugyszólván napról-napra csökkentek.

Hogyan csökkentek az állam szeszadóbevételai

1927-ben szeszilletékekből 2 milliárd 140 millió lejt irányzott elő a költségvetés, ténylegesen pedig 1 milliárd 652 millió 630 ezer 922 lejt folyt be az állampénztárba. 1928-ban a 2 milliárdos előirányzattal szemben alig 400 millió lejt folyt be az állampénztárba, 1929-ben pedig a 600 millióra redukált inkasszóval szemben csak 348 millió 782 ezer 327 lejt volt a bevétel. Minden okunk meg volt tehát arra, hogy az összes rendelkezésünkre álló eszközökkel próbáljunk ezen a szomorú helyzeten változtatni, amely lényegében a szesz csempészetnek az állami szervek fölötti győzelmét jelentette. Meg akartam várni a feketeszesz gyártásának szezonját, amely októberben kezdődik, hogy meggyőzőleg járjak az ellenőrző szervekkel, kikutassam a titkos szeszgyárakat. Október elején azonban megszüntették a pénzügyi alminiszteri állást s ezzel megszűnt az én szerepém is ebben a kérdésben.

Tömegesen jelentkeznek a denunciansok

Az új szesz törvény felemelte a csempészek és a feketeszeszgyártók feljelentéséért járó prémiumot, hogy eképpen is könnyítsünk az ellenőrző közegek helyzetén. A minisztériumban nap-nap után jelentek meg a denunciansok, akik különböző intézkedéseket javasoltak a visszaélések felfedezésével kapcsolatban. Ezek a denunciansok felhatalmazást kértek arra, hogy dolgozhassanak. Több ilyen autorizációt állítottam ki s egvebek között adtam Kun Andornak is, aki hihetetlen dolgokat mondott el nekem, így például azt, hogy a feketeszesz gyártására valóságos részvénytársaságok alakultak.

Visszavonták Kun Andor autorizációját

Ezeket az autorizációkat, közöttük a Kun Andorét is, mind visszavontuk. Kun Andor esetében külön jegyzőkönyvet is vettünk fel és utasítottam Stratulescu szigurancainspektort, hogy tudakozódjék Kun Andor kiletére vonatkozólag. Senkinek fizetést nem adtunk azért, mert szesz visszaélések felfedezésével foglalkoztak. Kun sem kapott semmilyen fizetést s midőn meggyőződtem róla, hogy nem komoly

ember, megbízásának visszavonása mellett foglaltam állást, amíg Popovicu Mihály pénzügyminiszter hozzájárulásával meg is történt.

Kunnak tehát csak alig néhány napig volt autorizációja a pénzügyminisztériumtól és ezalatt Gyulafehérváron egy nagy csempészesnek jött nyomára. Semmiesetre sem engedhető meg, hogy engem rágalmazzanak azért, amit ő követett el. Mert ha csinált is a büntető törvénykönyvbe vágó dolgot az alatt, amíg zsebében volt a minisztérium felhatalmazása, nyilvánvaló, hogy azért egyedül és kizárólag ő viseli a felelősséget. Ami a denunciansok multját és előéletét illeti, ez a törvénytávólról sem érdeklí akkor, amidőn fel-

jelentési prémiumokat biztosít számukra. Tudott dolog egyébként, hogy gonosztevőket nem lehet másképpen megfogni, mint olyanok segítségével, akik maguk is azok voltak. A büntető törvénykönyv is több esetben mentesíti a gonosztevőket a büntetés alól, ha feljelentik büntőrsaikat. Még csak annyit, hogy amíg a pénzügyminisztériumnál voltam, az összes visszaélési ügyeket az igazságszolgáltatáshoz utaltam át. Elmentáltam teljes erőmmel minden kérésnek és minden intervenciónak. Most rágalmaznak. Ha a feketeszeszések rágalmaznak, akiket én teljes erővel üldöztem, úgy meg vagyok elégedve, mert ez bizonyítja azt, hogy megtettem kötelességemet.”

A semmitőszéki bírák obstrukcióra készülnek a kuria új elnökjelöltjével szemben

Volanski jasi főügyész maga sem kívánkozik a semmitőszék elnöki székébe

Bucuresti-Bukarest, február 21. A Curentul szerint a semmitőszéki bírák egy része bizalmas értekezletet tartott, amelyen állást foglaltak Volanski jasi főügyésznek a semmitőszék elnökévé tervezett kinevezése ellen. A lap szerint elhatározták, hogy a legfőbb bírói tanácsban résztvevő semmitőszéki bírák útján tiltakozni fognak a kinevezés ellen és ha ez

nem vezetne eredményre, úgy nem vesznek részt az új elnök eskütételén. A Curentul szerint egyébként Volanski úgy nyilatkozott, hogy nem vágyódik a semmitőszéki elnök pozíciójára és állítólag kérte is a kormányt kinevezésének mellőzésére. A lap liberális aknamunkát sejt a bírák mozgalma mögött, amellyel a kormány akarnak kellemetlenkedni.

Az arab executive elismeri a zsidó munka jogát

„Macdonald a világ zsidóságának eszköze”. Ezt írja az arab executive egyik vezetője

Jeruzsálem, február 21. A palesztinai arab executive titkára, Morganan effendi tegnap nyilatkozatot tett közzé a lapokban. A nyilatkozat szerint az arabok Macdonald levelében nem látnak egyebet, mint a Fehér Könyv megsemmisítését. A Macdonald levél egyébként a zsidó jogok kiterjesztését is jelenti Palesztina földjén.

Morganan kijelentette továbbá, hogy Palesztina lakóinak tulnyomó része Macdonald levelében annak az igazolását lát-

ja, hogy az angol kormány csak eszköz a világ zsidóságának kezében.

Jeruzsálem, február 21. Palesztinai lapok szerint az arab nemzeti tanács executive titkára a napokban memorandumot intéz a kormányhoz, amelyben tiltakozik az ellen, hogy a zsidóellenes árúbojkott elkövetőit megbüntessék. Ezzel szemben elismeri a zsidók jogait, hogy kizárólag zsidó munkaeörket alkalmazzanak gazdaságaikban és üzemeikben.

Megkerült a csernovici nagyiparos eltűnt leánya

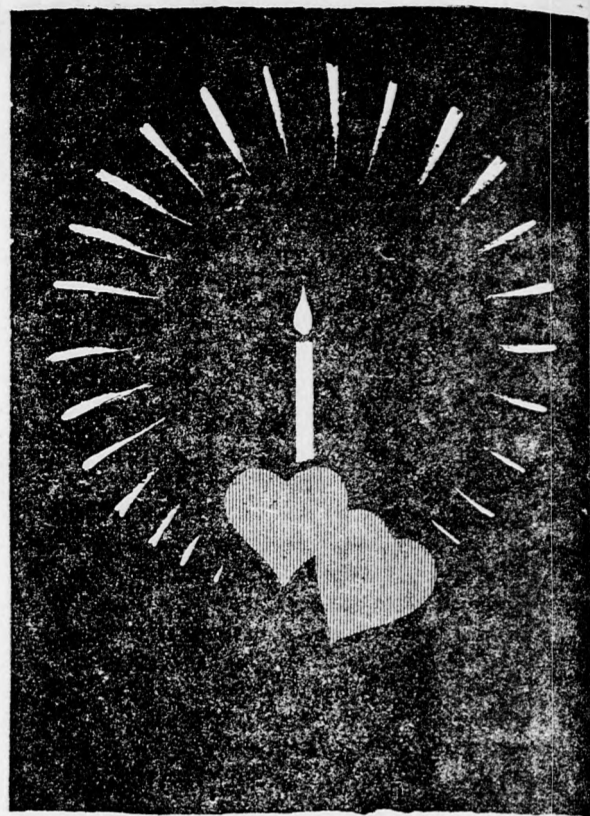
Egy romantikus szerelem tragikus epilógusa

Bucuresti-Bukarest, február 21. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány héttel ezelőtt nyomtalanul eltűnt Csernovic városából Josefina Maga, a város egyik köztisztviselőjén álló nagyiparosának leánya, aki röviddel eltűnése előtt tartotta meg esküvőjét. Az eltűnés természetesen óriási feltűnést keltett a városban. A hozzátartozók bűnügyet gyanítottak és meg voltak győződve arról, hogy a fiatal asszony vagy rablógyilkos

ság áldozata lett, vagy pedig leánykereskedők karmaiba került. A feljelentés alapján a csernovici sziguranca megindította a nyomozást. Az asszony eltűnéséről táviratilag értesítették az ország összes rendőrségeit és szigurancait és ugyancsak megküldötték minde-nüvé az asszony fényképeit is.

Két hete folyt már a nyomozás Josefina Maga után s a hatóságok már-már azt hitték, hogy a fiatal asszonynak

Semori
• MEGÓV!

Semori
• MEGÓV!

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

végleg nyoma veszett, midőn két nappal ezelőtt a bacauai rendőrség értesítette a csernovici sziguranca, hogy sikerült Josefina Maga nyomára akadnia. A fiatalasszonyt Csernovicba kísérték. Kihallgatása során azután kiderült, hogy semmiféle büntényről nem lehet szó, hanem sokkal inkább egy banális kezdődő és még banálisabban végződő szerelmi történetről.

Josefina Maga 16 éves korában, szülői kívánságára férjhezment egy csernovici iparoshoz. Az ifjú pár élete nem volt a legharmonikusabb és szerencsétlenségre röviddel az esküvő után a férjnek be kellett vonulnia az ősi hagyományokhoz. Röviddel a férj eltávazása után a fiatal asszony egy barátójával sétált Csernovic uccáin. Amint az a csernovici sziguranca vallomásából kiderül, egy ifjú hadnagy szegődött melléjük, akinek szemmel láthatólag Josefina Maga tetszett. A barátó díszkatonán visszavonult és ettől kezdve a hadnagy és a fiatal asszony nap-nap után találkoztak, egészen addig, amíg a katonatiszt bevallotta, hogy ő szabadságon van és vissza kell térnie a máramarosszigeti garnizonba. Kérte a fiatalasszonyt, hogy kövesse őt, megígérve természetesen, hogy soha el nem fog tőle válni.

Aznap este az asszony magához vette megtakarított pénzét és elutazott a hadnaggyal Máramarosszigetre, ahol két héttel együtt az ifjú pár. Közben a katonatiszt felettései is tudomást szereztek a dologról s felhívták a hadnaggyot, hogy „vessen véget a kalandnak és expedálja el a városból a fiatalasszonyt”. A hadnagy készséggel tett eleget felettései utasításának, Csernovicba szóló jegyet váltott az asszonynak és vonatra tette. Ez azonban Csernovic helyett Bacauba utazott, miután szegyelte szülővárosába visszatérni és itt élt megtakarított pénzéből, utóbb már nagy nyomorúságban, úgy, hogy ruháit is kénytelen volt eladogatnia, míg végül a sziguranca reáakadt.

— Segélykérő jeleket adott le Stinnes Hugó leányának hajója. Berlinből jelentik: Az Annie Hugo Stinnes VI. gőzös rádión segélykérő jeleket adott le. Közölte, hogy az Északi tengeren nyugatra 20 mérföldnyire a borkumi világító hajótól léket kapott. A hajó vészjeleire az Océan és a Simson gőzösök segélyére siettek. Később a hajó rádióosztásta közölte, hogy helyét elhagyni kényszerült. Még nincs hír arról, hogy a hajót sikerült-e megmenteni.

A szeszítés

A szindikátus

Bucuresti-Bukarest. Kelet tudósítójától. utáni ülésén napirendű parasztképviselő panaszolta, hogy a közli beszédeit. Megyünk ebben a kar viselők — bondotta és így mégsem járj elnyomjanak.

Pop-Cscisio Istvára azt válaszolta, Misa Vasiescu pansem volt jelen azon parasztképviselő be Buzdugan lupista tündijának megvona tiltakozását.

Costachescu közö válaszában kijelentkat valóban reduká minisztérium igyekmövendékeit más m

A sze Pompiliu Ionitesc kapcsolatos vissza lent be interpelláci miniszter azon vél ést, hogy csakis a útján lehet a továb akadályozni.

D. R. Ioanitescu tenék a szeszgyára kerülni a visszaélé ként is csak azért botrányos módon, törvény abnormális állapot meg.

Madgearu: Ön, ugy látszik, tröstm i viszonyaink köz igen tudnak megáll tröstökről lehetne

Pompiliu Ionitesc élesen támadja a s latos visszaélések hogy a bűnösökkel lenebb szigorral lehetővé azt, hogy ne ériék olyan kár

Be ja

D. R. Ioanitescu szindikalizálásáról betérjesztését sür

Madgearu földm kijelenti, hogy a parlament elé fog latot. Tröstökről szólni, Dr. R. Ioan

Közhely

igyekezzék szal mert annak el lyos betegség DR. PATER megszünteti a szervek h u r yorsan gyógy napi használá megszünik. K egy rendszeres mely — szükség folytatandó. Pr olteni teája mé vezése esetén szabb használá lobozeomagola Prof. dr. PATER minden megyes rai és drogéri ható. Ahol ne gyógyszerész — gára — rövid nagolásban sz feltaláló képe lett aláírása esomagon láth mények levele hoz címzett le (Brassó—Bras mére is intézk kat: STANDA uresti I.

A szeszmonopólium bevezetését követelték a kamarában

Pompiliu Ionitescu, volt pénzügyi alminiszter szigorú intézkedéseket követel a feketeszesz gyártói ellen. Benne van-e a kormány programjában, vagy sem a kisiparosok támogatása?

A szindika vizsgálásról szoló törvényjavaslat rövidesen a parlament elé kerül

Bucuresti-Bukarest, február 21. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara ma délutáni ülésén napirend előtt Misa Vasiescu paraszt képviselő szólalt fel és elpanaszolta, hogy a Monitorul Oficial nem közli beszédeit. Mindössze hárman vagyunk ebben a kamarában paraszt képviselők — bondotta Misa Vasiescu — és így mégsem járja az, hogy bennünket elnyomjanak.

Pop-Csicsio István elnök a felszólalásra azt válaszolta, hogy nincs tudomása Misa Vasiescu panaszairól és különben sem volt jelen azon a gyűlésen, amelyen a parasztképviselő beszélt.

Buzdugan lupista a tanítóképezdek ösztöndíjának megvonása ellen jelenti be tiltakozását.

Costachescu közoktatásügyi miniszter válaszában kijelenti, hogy az ösztöndíjat valóban redukálták, ezzel szemben a minisztérium igyekszik a tanítóképezdek növendékeit más módon kárpótolni.

A szeszmonopólium mellett

Pompiliu Ionitescu a szeszgyártással kapcsolatos visszaélések kérdésében jelent be interpellációt. A volt pénzügyi alminiszter azon véleményének ad kifejezést, hogy csakis a szesz monopólizálása útján lehet a további visszaéléseket megakadályozni.

D. R. Ioanitescu: Ha trösztbe tömörítjük a szeszgyárakat, akkor el lehetne kerülni a visszaéléseket, amelyek egyébként is csak azért harapózhattak el ily botrányos módon, mert a Garoflid-féle törvény abnormálisan magas illetékeket állapított meg.

Madgearu: Ön, D. R. Ioanitescu ur, úgy látszik, trösztomániában szenved. A mi viszonyaink között még a kartellek sem igen tudnak megállni a lábukon, nemhogy trösztökről lehetne beszélni.

Pompiliu Ionitescu folytatja beszédét és élesen támadja a szeszgyártással kapcsolatos visszaéléseket. Kéri a kormányt, hogy a bűnösökkel szemben a legkérdhetlenebb szigorral járjanak el és tegyék lehetővé azt, hogy a jövőben a kinstárt ne ériék olyan károsodások, mint eddig.

Beterjesztik Manoilescu javaslatát

D. R. Ioanitescu az ipari vállalatok szindikalizálásáról szoló törvényjavaslat beteterjesztését sürgeti.

Madgearu földművelésügyi miniszter kijelenti, hogy a kormány rövidesen a parlament elé fogja terjeszteni a javaslatot. Trösztökről egyelőre nem lehet beszélni, Dr. R. Ioanitescunak az ide vonat-

kozó kívánságait el kell tenni jobb időkre.

Marinescu kéri a kormányt, gondoskodjék arról, hogy a malmok olcsó áron juthassanak tüzelőanyaghoz.

Madgearu földművelésügyi miniszter biztosítja a felszólalót arról, hogy ide vonatkozóan mára megtett minden intézkedést. A kismalmok olcsó áron fognak tüzelőanyaghoz jutni.

Pop Csicsio István elnök bejelenti ezután, hogy az uszorakamat elleni törvény javaslat vitáját a kamara keddi ülésén fogják folytatni.

Ezután áttérnek a földművelésügyi minisztérium azon javaslatának tárgyalására, amely 250 millió lejt juttat a szövetkezetek központjának a mezőgazdák vetőmaggal és mezőgazdaság-technikai eszközökkel való ellátásának megkönnyítésére.

A javaslat körüli vitába élénk párbeszéd fejlődik ki D. R. Ioanitescu és Madgearu földművelésügyi miniszter között. D. R. Ioanitescu kéri a kormányt, hogy létesítsen hitelintézetet a kisiparosok olcsó hitellel való ellátása céljából.

Madgearu azt válaszolja, hogy Ioanitescunak ezt a kívánságát is el kell tenni

A német szociáldemokraták erélyes vizsgálatot követelnek a kampóskeresztes birák ellen

A kampóskeresztes kilengések ügyében a bíróságok cserbenhagyják a rendőrséget

Berlin, február 21. A berlini lapok az utóbbi időben feltűnő cikkekben foglalkoznak egyes városok rendőrségeinek a bíróságok elleni panaszával. A rendőrségek főleg azt kifogásolják, hogy a bíróságok egy része, amikor kampóskeresztesek megbüntetéséről van szó, min dig olyan enyhe büntetést szab ki, amivel valósággal megsejgyenítik a rendőri nyomozást. Viszont a radikálisokra olyan büntetéseket rónak ki, amelyek sehogy sincsenek arányban a kihágásokkal.

A porosz Landtag szociáldemokrata

frakciója sürgős interpellációt nyújtott be, amelyben kéri a kormányt, *van-e tudomása arról, hogy az utóbbi időben egyre halmozódnak ez esetek, amikor a nemzeti szociálista kilengések ügyében a bíróságok a rendőrséget egyszerűen cserbenhagyják.* A büntetendő cselekményekért előállított nemzeti szociálistákat ugyanazok a bíróságok, amelyek a baloldali kihágásokat a leg súlyosabban büntetik, feltűnő egyöntetűséggel fölmentik, vagy nevétségesen csekély büntetésre ítélik. Ha kampós-

keresztesről van szó, bármely mentiség alkalmas arra, hogy azt a bíróság elfogadja. Mentőtanúk, akik rendszerint soha semmit sem láttak, a bíróságoknál bemagolt vallomásokot tesznek és mindenkor perdöntő vallomásnak fogadják el azokat. Ellenben a rendőrtisztek vallomásaira a bíróságok nem is hederítenek és gyakran kigunyolják és nevétségessé teszik őket.

A progresszív lapok a legerélyesebb vizsgálatot követelik az elfogult birák ellen.

A terrorista pör vádlottjait akarták megszöktetni a galaci pokolgépes merénylet segítségével

Orosz eredetű pokol gép volt a kályhában, amely idő előtt robbant. T gádnak a merénylettel gyanúsított tanuk

Társaságbeli uri hölgyet gyanúsítanak a merénylet érteimi szerzőségével

Bucuresti-Bukarest, február 21. A galaci pokolgépes merénylet, mint már tegnap jelentettük, óriási konsternációt keltett nemcsak Galacón, de az egész országban is. A merénylet lefolyásáról és a nyomozás jelenlegi állásáról az alábbi tudósításunk számol be:

A sorozatos vasuti merénylettekkel gyanúsított orosz terroristák bűnperének a tárgyalása tegnap délutánra volt kitézve. Tegnap délbén Tacacenco főhadnagy, a hadbírósg egyik tagja megjelent a tárgyalóteremben és rendezte az iratokat a délutáni tárgyalásra. A főhadnagy észrevette, hogy a teremben nagy füst és bűz van, egyik katonával kinyitatta az ablakot, de nagyobb jelentőséget nem tulajdonított a dolognak.

Féltóra mulva történt a robbanás, amely a teremben tartózkodó Tacacenco a földre sújtotta és súlyosan megsebesítette.

A bomba a főtárgyalási teremben is igen jelentékeny károkat okozott. Azonnal a helyszínen termettek a katonai és polgári hatóságok és megkezdték a vizsgálatot. Megállapították, hogy a kályhában volt egy orosz eredetű pokol gép elrejtve, amely idő előtt robbant fel.

A cél az volt, hogy a robbanás a tárgyalás folyama alatt történjék és a keletkező zürzavarban megszöktessenek a vádlottakat.

Kétségtelennek látszik, hogy a terroristáknak Galacón társaik vannak, akiknek sikerült a bombát a kora reggeli órákban a teremben elhelyezniük. A további vizsgálat során letartóztattak egy galaci urinót, a jobb társaság tagját, akiről kiderült, hogy állandóan élelmiszert és pénzt küldött a foglyoknak. Őrizetbeveték a hölgy szolgálóját is, aki tegnap délután egyik ór segítségével beszélgetett

is a vádlottakkal. A rendőrség razziat tartott a galaci külvárosokban és több gyanús egyént őrizetbe vettek.

A hadbírósg a főtárgyalást természetesen nem tartotta meg, tegnap este azonban megbeszélést tartottak a tárgyalás kitűzésére és az ezzel kapcsolatos intézkedésekre vonatkozólag, mert tartanak attól, hogy

a tárgyaláson újabb merénylet fog-nak megkísérelni. A vádlottak celláiban is vizsgálatot tartottak, megállapították, hogy egy két méter hosszú alagutat készítettek, amelyet szökésre akartak felhasználni. Az őrszemélyzet köréből is több letartóztatás történt.

A vizsgálat egyébként egész éjszaka folyt a katonai és polgári hatóságok részéről. A pokolgépes merénylettel gyanúsítottak tagadnak, noha az egyik letartóztatottnál egy orosz nyelven írt levelet találtak a következő szöveggel: „Legyetek nyugodtak elvtársak, minden rendben van”. Kétségtelen, hogy ezt a levelet a terrorista vádlottaknak akarták becsémpeztetni.

Ma egyébként a hadügyminisztériumban Mihalache elnöklété alatt értekezletet tartottak a közbiztonsági hatóságok vezetői, amelyen megbeszéltek a szükséges intézkedéseket.

— A csikágói gabonatözsdeken megszilárdult a gabona ára. Newyorkból jelentik: Winnipeghen és Csikágóban a gabonatözsdeken élénkebb volt a vételkedv. Az árak megszilárdultak. Az argentinai buza helvett inkább a kanadai iránt volt érdeklődés.

Köhögésétől

igyekezzék gyorsan megszabadulni

mert annak elhanyagolása sok súlyos betegség okozója lehet. PROF. DR. PÁTER köhögés elleni teája megszünteti a köhögést és a légzőszervek hurutos megbetegedéseit gyorsan gyógyítja. A tea néhány napi használatától heveny hűlése megszűnik. Köhögésre hajlamosok egy rendszeres teakurát tartsanak, mely — szükség esetén — tavaszig folytatandó. Prof. dr. Páter köhögés elleni teája még nagy mennyiségű elvezése esetén sem ártalmas. Hosszabb használatnál a gazdaságos lobozeosomagolás kérendő.

Prof. dr. PÁTER köhögés elleni teája minden megyeszékhely gyógyszeráriai és drogériáiban nyomban kapható. Ahol nem található, ott a gyógyszerész — határozott kívánságára — rövid idő alatt, eredeti csomagolásban szerzi be ezt a teát. A feltaláló képe és törvényesen vélt aláírása minden egyes eredeti csomagon látható. Írásbeli rendelvények levelezőlapon a „Csillag”-hoz címzett lerakati gyógyszerár (Brassó—Brasov, Hosszu ucca 5.) címére is intézhetők. Nagyban lerakati: „STANDARD” Drogéria, Bucuresti I.

UNICUM-

borotva
borotvaszappan
borotvafénoszij
borotva-ecset
önborotváló-készülék
önborotváló pengék
acélárúk
felülmulhatatlanok

„Unicum“ KUN, CLUJ, Cal. Victorie 2

et adott le Stinnes
ja. Berlinből jelen-
Stinnes VI. gőzös
eket adott le. Kö-
tengeren nyugatra
kumi világitó hajó-
hajó vészleire az
zások segélyére siet
diósziszte közölte,
kényszerült. Még
a hajót sikerült-e

Szombatra halasztották el az ítélet kihirdetését a Czur Salom perben

Kertész Jenő dr. kétórás beszédében bizonyította a Czur Salom elleni vádak alaptalanságát

Colfescu ügyész vádbeszédében általános meglepetésre a vádlottak felmentését kérte

Cluj-Kolozsvár, február 21. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék harmadik szekciója előtt ma elhangzottak a perbeszéd a Czur Salom perben. A napokig tartó bizonyítási eljárás befejezése után a mai tárgyalást óriási érdeklődés előzte meg és a törvényszék tárgyalóterme zsúfolásig telt meg közönséggel. A per iránt különösen jogászörökben nyilvánult meg nagy érdeklődés.

Az ügyész elejti a vádat

Délelőtt fél tíz órakor nyitotta meg az elnök a tárgyalást és Colfescu ügyésznek adta át a szót. Az ügyész meglepetés számba menő beszédét azal kezdte, hogy ő a maga részéről teljes mértékben beigazoltak látja a Gara Ernő által dr. Weissburg Chaim és a Czur Salom igazgatósága ellen hangoztatott vádakot és a sajtó útján történt rágalmozás vádját úgy Gara, mint a másod- és harmadrendű vádlottak ellen elejti. Colfescu ügyész hangsúlyozta, hogy a Czur Salom nem mint bejegyzett cég szerepelt Romániában és mint ilyen, törvénytelenül működött. Eppen ezért kéri, hogy az ítélet enunciaciója után a törvényszék tegye át az aktákat az ügyészséghez, mely hivatalból fog dönteni afölött, hogy ezen az alapon a Czur Salom ellen meg kell-e indítani az eljárást, vagy sem.

A meglepő ügyészi „vádbeszéd” érthető feltűnést keltett a tárgyalóterem közönségében és különösen a jogászok között. Dr. Kertész Jenő, a magánvádló jogi képviselője, volt hivatva arra, hogy az ügyészi vádra megfeleljen. Dr. Kertésznek két órás beszédében sikerült plauzibilissé tenni, hogy a dr. Weissburg és a Czur Salom ellen indított kampány minden komoly alapot nélkülöz és az ellene felhozott vádak igaztalanok.

A bizonyítékok kártyavárai

Beszéde elején Anatole France a Pingvinek szigete című munkájának egyik figuráját, Pirot-t idézte, akiben a nagy író Dreyfuss kapitány alakját mintázta meg és a körülötte lezajló eseményekben a Dreyfuss-per részleteit karrikizozta. Pirot ellen mesterségesen termelték a bizonyítékokat, mert valódi bizonyítékokat nem lehetett produkálni. Amikor sok-sok esztendő múltán ezek a mesterségesen termelt bizonyítékok egy semmitőszéki bíró elé kerültek, aki tanulmányozni kezdte a kérdést, kiderült, hogy a bizonyítékok kártyavárként omlanak össze és Pirot alakja tisztán áll az igazságszolgáltatás előtt.

Dr. Weissburg Chaim ellen is mesterségesen termelt bizonyítékok alapján indult meg egy kampány és mikor ezek a bizonyítékok az igazságszolgáltatás elé kerültek, úgy omlanak össze, mint a Pirot ellen összegyűjtött bizonyítékok kártyavárai.

Dr. Kertész Jenő ezután részletesen fejtegette a Czur Salom-ügy politikai háttérét. A cionista mozgalom egész fejlődési menetét ismertette a bírák előtt, felvázolva azt a heroikus küzdelmet, amelyet úgy a világ minden táján szétszórta zsidóság, mint a Palesztinában letelepült pionírek visznek az új zsidó haza megalapításáért. Majd rátér arra a gigászi munkára, amellyel a Czur Salom-akció kezdetét vette.

Ezzel kapcsolatosan foglalkozott azokkal a vádakkal, amelyek szerint dr. Weissburg Chaim felületes és lelkiismeretlen munkát végzett, amikor a Lömaan Akko mozgalmat megindította.

Törvénytelenül működött-e a Czur Salom társaság, vagy sem

— Olyan vádakot hoznak fel ellenünk, — mondotta dr. Kertész és ezt a vádat az ügyész ur szájából is kellett hallanunk, — hogy a Czur Salom akció Romániában nem működött törvényes alapon, mert román törvényszékeknek a társaság bejegyzése nem volt. De miért kellett a Czur Salomot Romániában bejegyezni, amikor a városalapítási terv, a földvásárlás ténye és effektuálása semmi összefüggésben nincs Romániával? A Lömaan Akko akció azért alakult, hogy az erdélyi zsidóság számára Palesztinában várost építsen. Miután pedig a várost Palesztinában kellett építeni, a földeket Palesztinában vásárolták, a Czur Salom társaság bejegyeztette magát Palesztinában, ahol mint jogi személy működik. Romániában csak egy szerve működött a társaságnak, amelyet ennek a szövetségnek a tagjai bíztak meg az adminisztrációval.

— Azt állítják — mondotta Kertész dr. —, hogy itt földeket vettek és földeket adtak el. Itt nem adott és nem vett senki földet. Itt szövetséget alakítottak, a melynek minden földjegyő tagja. A szövetséget pedig legális kereteken belül működött, a tagok befizették az összeget és a szövetségi tagok által delegált emberek, akiket nevezhetünk igazgatói tagoknak, elkezdtek működésüket.

Megkezdődtek a tárgyalások

— Az igazgatóság megkezdte a tárgyalásokat egy földterület leköltésére. A földterület, amely városépítésre a legalkalmasabb volt, a Haifa öböl mellett elterülő tengerparti síkság A. Sursuk arab milliommios birtokában volt, aki Schönfeld nevű megbízottja által bonyolította le az üzletet. 1924-ben történt ez a megállapodás, amelyet dr. Weissburg Chaim mellett a jelenleg vádlottként szereplő dr. Pollák Sándor kötött meg Schönfelddel. Az opció szerint 1924 december 31-ig kellett volna befizetni a megállapodás szerinti összeget.

— Dr. Weissburg Chaim Stotter Aladar társaságában utazott Palesztinába az üzlet megkötésére, csak hogy éppen dr. Pollák Sándor volt az, aki ezt a kiutazást keresztelte és emiatt Weissburg és Stotter lekötötték a határidőt. Mire Palesztinába értek, Schönfeld eladta a földterületet a Haifa Bay-nak. Így kerültek aztán az erdélyiek a Haifa Bay-jel összekötésbe.

Milyen vállalat a Haifa Bay?

— A védelem — folytatta dr. Kertész Jenő — azt állítja, hogy a Haifa Bay rossz vállalkozás volt. Ez nem felel meg a valóságnak. A Haifa Bay egyike volt a legjobb palesztinai érdekeltségnek, a melynek részvényeit négy hatalmas nemzetközi vállalat bírta. Az üzlet létrejött és a föld szanalási munkálatai megkezdődtek. Ezt nemcsak a különböző palesztinai szervezetek levelei bizonyítják, hanem bizonyította a bíróság előtt József Samu tanunak vallomása is. És a Lömaan Akko akció haladt a maga útján. Az erdélyiek városa a tervezett Kurdani városnak lett volna egyik részze. Egy hatalmas amerikai érdekeltség akarta építeni a várost, mely három részből állt volna: gárvárosból, munkásvárosból és a polgári elemek városából. A munkásváros-

ban épült volna a Czur Salom.

— 1926-ban azonban Palesztinában krízis állott be. A krízisnek egyik oka az volt, hogy Lengyelországban, ahol négy-millió zsidótól gyűltek adományok Palesztina-célokra, meghiusult a zloty stabilizációja. Ezzel óriási tőke maradt el Palesztinából. A krízisnek természetesen egyéb okai is voltak és a kereskedelmi és ipari vállalatokat sújtotta elsősorban. Így ingott meg a Haifa Bay is.

— A Haifa Bay megingott. De egy kereskedelmi vállalat kríziséért nem lehet dr. Weissburg Chaimot felelőssé tenni. A Haifa Bay-t a gazdasági élet törvényszerűsége ingatta meg és dr. Weissburg Chaimnak és társainak nem volt mit tenniük, várniok kellett, míg a gazdasági krízis elmúlik Palesztina felől.

A K. H. átveszi Haifa Bayt

A krízis el is múlt. A Haifa Bay-t nem kisebb szervezet, mint a Keren Hajjeszód szanalta, mely jelenleg 92 százalékát bírja a Haifa Bay részvényeinek. Most azt kérdezhetik ellenfeleink, hogy miért nem vesszük hát akkor át a földterületeket? Nagyon egyszerű ok miatt. A Haifa Bay szanalása ugyanis nem volt elegendő ahhoz, hogy a hatalmas amerikai városnak, Kurdaniának a tervét megvalósítsák. A Haifa Bay viszont szerződés szerint

Dr. Ghilezan védő „hazafias” beszéddel ámoszférát teremt

Ezután dr. Szeghő Imre és dr. Ghilezan Livius tartották meg védőbeszédjeiket. Dr. Szeghő Imre és dr. Ghilezan Livius is arra szorítottak, hogy bizonyítsák, miszerint a Czur Salom nem törvényesen működött az országban, miután román törvényszéken nem volt bejegyezve. Dr. Ghilezan Livius egy óras beszédében hangsúlyozta, hogy a Czur Salom, nem lévén a román törvényszékeken bejegyezve, nem nyújthatott garanciát tagjainak arra nézve, hogy ezek befizetett pénzeiket, vagy pedig az általuk lejegyzett földet valaha is megkaphassák. A román törvények kategórikusak ebben a kérdésben — mondotta Ghilezan — és szabadságvessztés terhe alatt tiltják meg, hogy egy részvénytársaság, vagy szövetséget vezetői a befizetett alaptőke fölött mindaddig díszonáljanak, míg a cég a törvényszéken bejegyezve nincsen.

Mint román hazafi tiltakozom az ellen, — mondotta ezután Ghilezan, — hogy román földterületen emberek csapjanak be holmi palesztinai földvásárlások ígé-

olyan területet kellett hogy adjon a Czur Salomnak, mely városépítésre alkalmas. Így hát a Czur Salom igazgatósága nem hajlandó átvenni a régi területet, hanem Haifa-hoz sokkal közelebb, Palesztinában egyik legszebb földterületét kívánja erre bekapni a régi területért. Mikor az Ellenzék cikkei megjelentek, ezek a tárgyalások már teljes mederben folytak és minden remény megvan arra, hogy rövidesen befejezést is nyernek.

— Így néz ki tehát ez a „blöff”, amelyet dr. Gara Ernő csalásnak és szélhámoságnak nevezett.

Hol van a könnyelmű pénzkezelés?

Ezután dr. Kertész Jenő kiterjeszkedett azokra a részletekre, amelyekkel kapcsolatban könnyelmű pénzkezeléssel vádolt Weissburgot. Az Ellenzék szerint Weissburg 1900 fontot számolt el kiadásokra. Ez a szám éppen 639 fonttal kevesebb annál, amely ténylegesen fennáll. De ebben az elszámolásban bennfoglaltatnak a palesztinai ügyvédi költségek, a munkálatok ellenőrzésével megbízott mérnökök díjazása stb. Dr. Weissburg Chaim harmadik és félhónap alatt 1070 font fizetést vett fel a Czur Salomtól. Havi 30 ezer lejnek felel meg ez az összeg. Hol van meg egy 27 millió kereskedelmi vállalat, melynek igazgatója ennél kevesebb fizetésben részesül? Vádolják dr. Halberget és a többiek elszámolásaiért. De figyelmeztetnem kell venni, hogy ezek az emberek nem a Pata uccába szálltak ki, hanem nemzetközi utakat tettek, amelyek hatalmas költségeket emésztettek fel. De így is, ahogy Szenes Henrik vallomásából kitűnik, a befizetett 27 millió lejnek hat év alatt 20 százalékat költötték el adminisztrációs célokra. Aki ismeri a kereskedelmi vállalatok életét, tisztában lehet azzal, hogy ez a százalékváltás nem horribilis.

Dr. Kertész beszéde végén a vádlottak elítélését kérte.

tével. Mi nem vagyunk Palesztinában, hanem Romániában és mindenkire, aki itt él, a mi törvényeink érvényesek. A román állam méltóságát védem akkor, amikor kérdem, nem-e azoknak van-e a börtönben a helyük, akik vádat emelnek Gara ellen! Ghilezan védőügyvéd beszéde, mely nyilván azt a célt szolgálta, hogy atmoszférát teremtson a per körül, élénk feltűnést keltett a tárgyalóteremben, melynek közönsége teljes egészében zsidókból állott. Annál feltűnőbb volt Ghilezan beszédének az a kitétele, mert beszéde zsidó vádlottak védelmében mondotta el. Mikor Ghilezan hangos szóval azt jelentette ki, hogy „ha mi románok respektáljuk törvényeinket, elvárjuk ezt a zsidóktól is”, dr. Kertész Jenő meg is jegyezte, hogy még csak a kommunista jelszavak hiányoznak és dr. Ghilezan tökéletes atmoszférát kreált a per körül.

Ghilezan beszéde után kihirdette az elnök, hogy a törvényszék szombaton, február 23-án hirdeti ki az ítéletet a perben.

Forradalmi mozgalmak Argentínában és Peruban

Buenos Airesben több tiszlet letartóztattak, Peruban a kormány-csapaok és felkelők közötti véres harcok voltak

London, február 21. Buenos Airesben több tiszlet letartóztattak, mert összekülvést és zavargásokat készítettek elő. A kormány nem tulajdonít nagy jelentőséget a dolognak s változatlanul ura a helyzetnek. Az argentin fővárosban nyugalom van.

London, február 21. A Press Association jelenti a perui Limából, hogy a kormánycsapatok és a felkelők közötti összeütközéseknél előbbiek 40, utóbbiak 20 halottat vesztek. Az uccai harcokban több békés polgárt is eltaláltak a harcoló felek golyói.

Rómában hatalmas ünneplésben részesítették Balbo államtitkárt és óceánrepülő társait

Róma, február 21. Balbo és az olasz óceánrepülők Braziliából visszatért csoportja vonaton elhagyták Genovát. Utakban Rómáig minden nagyobb vasúti állomáson ünneplésben volt részük. A vonat este fél nyolcok érkezett az olasz fővárosba. Pályaudvarán a kormány és a diplomáciai testület tagjai, valamint a hatóságok vezetői fogadták és üdvözlötték az óceánrepülőket. Róma, február 21. A szakadó eső ellenére a hatalmas tömeg fogadta Balbot

és az olasz óceánrepülőket tegnap esti római érkezésükénél.

A fogadtatás után az óceánrepülők gépkocsikon végighajtottak a fellobogozott és kivilágított városban, majd a Piazza Colonna levő sajtóklubba mentek, melynek erkélyéről Balbo és óceánrepülő társai végignézték a római fascio tiszteletre rendezett díszfelvonulását. Ezután Balbo lelkes beszédet mondott a tömeghez.

HIR

Uj Kelet az egy bászági zsidóság főszerkesztője: Dr. Felelős szerkesztő: Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Halkaink utánnomán megjelölésével

Még nem találták egyetemi tanár gyilkosát: Zágrábban a n... kideríteni Sufla... kilitét. A tanár h... rósítik.

Nyomtalanul eltűnt két vezérnök: A Protogero... Baricsevek és... nyomtalanul eltűnt... asszonyt a Mihail... zoktették meg, hogy... kükben, ha a Protog... egy fel a további el... olytatja gyilkos kis... ágait.

Tévedés azt hinni: csak a székrekedésben... züksége. Az egészsé... en arra, hogy belei... Artin drágé az... ott enye, biztos, oles...

Egy erdélyi származású sikeres művész: Ma... évvel ezelőtt László Il... zásu fiatal hegedűm... újságíró-klubban he... tott, amelyről annak... sebbségi sajtó a leg... hangján emlékezett... vészno azóta a buda... akadémia művészképz... mint ilyen a magyar... ban döntő jelentőségű... 12-én a „TÉBE” zen... menyén lépett fel, a... Mendelsohn egyik he... rőri zenekari kíséret... rőriálása mellett. A... festi zenekritikusok... emlékeznek meg s a... nagy jövőt jósolnak.

Schack M. szerzői est... t fog játszani. A fi... ként már a budapesti... három izben szerepe... értékes művelvezetben... gató közönséjét. A fi... rőrsét és szőnen ind... gunk részéről is... regisztráljuk.

A szezon legna... adalmi eseménye: S... cius 16-i hangverse... mania Artisticánál

Betörő, aki önn... meg. Pilzenből jelent... ban töltötte büntetés... hirhett betörő, akinek... kellett volna szabadu... április 10-én szabadu... vedésnek valószínűle... volna nyomára, ha e... törő, aki Ruzsicskává... fecsegi a dolgot. Kö... ján megállapították, h... ház irodakönyveiben... adatok, amelyek Ru... nak, hamisítva vanna... zsiéska felszólítására... betörő követte el, ak... ban mint írrok volt a... nek ezért a szivessé... ronát ígért Ruzsicska... aki ilymódon önmé... meg, sikerült ismét... a hamisításra való... fogják itelni.

Ügyvédi hír. D... sebesi ügyvéd, volt... irodáját Bukarestbe... 33.) helyezte át.

Székelési zavaro... ság, gyomorzsűdülés... szividegesség, félele... általános rosszullét... „Ferenc József” ke... bálcsatarna tartalma... lom nélkül kiüríti, a... díjja s tartós megk... Korunk legkivá... Ferenc József vizet... nőknél és gyermekei... nyel alkalmazták. A... viz gyögvészertárakb... fűszerüzletekben kap...

MEGNYILT!
SCHWARTZ
üvegezési és képeretelési vállalat
CLUJ
Calea Victoriei 4. szám
(Vo't Vé'sei helyiség)
TELEFON 6-49.
R-k-táron tart mindenne... mü nel- és külföldi táb... la üvegeket, képeret lé... ceket és tikr... ket
Den'ki U len o csó árak!
Dontos és gyors ktszó órás!

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bányászati szövetség napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Államunk utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Még nem találták meg Suflay horvát egyetemi tanár gyilkosait. Bécsből jelentik: Zagrábban a nyomozás még nem zárta ki a tanár halálának hírére megjelölt kitért. A tanár halálának hírére megjelölt kitért.

— Nyomatlanul eltűnt a macedón terroristák két vezérének felesége. Szófiából jelentik: A Protogeroff-csoport két vezetője, Baricevnek és Kriztovnak feleségei nyomatlanul eltűntek. Azt hiszik, a két nő a Mihailoff-csoport emberei által elrabolták, hogy tiszok legyenek keleten, ha a Protogeroff-csoport nem hagyja fel a további ellenségeskedést és folytatja gyilkos kísérleteit és gyilkosságait.

— Tévedés azt hinni, hogy hashajtóra csak a székrekedésben szenvedőknek van szükségük. Az egészséges ember is ügyeljen arra, hogy belei naponta kitisztuljanak. Artin dragee az orvosok által ajánlott enyhé, biztos, olcsó hashajtó.

— Egy erdélyi származású zsidó hegedűművész sikere Magyarországon. Pár évvel ezelőtt László Ilma, a tordai származású fiatal hegedűművész, a kolozsvári Liszt-iro-klubban hegedű-koncertet tartott, amelyről annakidején az egész kiadói sajtó a legnagyobb elismerés hangján emlékezett meg. A fiatal művész azóta a budapesti zeneművészeti akadémián művészképző növendéke lett s mint ilyen a magyar fővárosban a napokban döntő jelentőségű sikert aratott. E hó 12-én a „TEBE” zenekarának hangversenyén lépett fel, amelynek keretében Mendelssohn egyik hegedűversenyét adta elő zenekari kíséret és Abrányi Emil dirigálása mellett. A koncertről a budapesti zenekritikusok feltűnő elismeréssel emlékeznek meg s a fiatal művésznőnek nagy jövőt jósolnak. Ma, szombaton este Schack M. szerzői estjén lép fel és szólót is fog játszani. A fiatal művész egyébként már a budapesti Stúdió műsorán is három ízben szerepelt s mindannyiszor értékes művelvezetben részesítette hallgató közönségét. A fiatal művész előre törését és szépen induló karrierjét a magunk részéről is megértő szeretettel regisztráljuk.

— A szezón legnagyobb zenei és társadalmi eseménye: Szigeti József március 16-i hangversenye. Jegyek a Románia Artisticánál előjegyezhetők.

— Betörő, aki önmagának kegyelmez meg. Pilzenből jelentik: A boryi fegyházban töltötte büntetését Ruzsicska János hírhedt betörő, akinek ezidén április 10-én kellett volna szabadulnia, de már tavaly április 10-én szabadon bocsátották. A tévedésnek valószínűleg sohasem jutottak volna nyomára, ha egy König nevű betörő, aki Ruzsicskával együtt ült, ki nem felelt a dolgot. König vallomása alapján megállapították, hogy a boryi fegyház iródkönyveiben található mindazon adatok, amelyek Ruzsicskára vonatkoznak, hamisítva vannak. A hamisítást Ruzsicska felszólítására egy Lemberg nevű betörő követte el, aki akkor foghízirodában mint írnok volt alkalmazva. Lembergnek ezért a szíveségéért néhány ezer koronát ígért Ruzsicska testvére. A betörőt, aki illymódon önmagának kegyelmezett meg, sikerült ismét letartóztatni és most a hamisításra való csábítás miatt is el fogják ítélni.

— Ügyvédi hír. Dr. Roth Ernő karánsebesi ügyvéd, volt megyei tl. főügyész, irodáját Bukarestbe (Str. Al. Lahovary 33.) helyezte át.

— Székelési zavarok, bélgörcs, puffadás, gyomorzsúdulás, izgalmi állapotok, szividegesség, félelemérzés, bódultság és általános rosszullét esetén a természetes „Ferenc József” keserű a gyomor és bélcsatorna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiüríti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Korunk legkiválóbb orvosai a Ferenc József vizet úgy férfiaknál, mint nőknél és gyermekeknél teljes eredménnyel alkalmazzák. A Ferenc József keserű vizet gyógyszertárakban, drogiákban és fűszerüzletekben kapható.

Teljes csődött mondott a hétosztályos középiskolai rendszer

Visszaállítják a nyolcosztályos gimnáziumot

Jasi, február 21. Costachescu közoktatási miniszter látogatást tett a jasi nemzeti parasztpárt csoportjánál és ez alkalommal nagyobb beszédben kifejtette a romániai nevelési és oktatási viszonyokat. Bejelentette, hogy a hét osztályos középiskolai rendszer teljes csődöt mondott és tovább fenn nem tartható. Ezért

a kormánynak határozott szándéka visszaállítani a régi nyolcosztályos rendszert. Az erre irányuló munkálatok már megkezdődtek s a javaslat valószínűleg még ebben a parlamenti időszakban tárgyalás alá kerül, hogy az új tanévet már a módosított törvény alapján lehessen megkezdni.

— Amerikában nem vezetik be a színházi cenzurát. Londonból jelentik: A Times newyorki jelentése szerint Amerikában nem fogják bevezetni a színházi cenzurát.

— Rekedtséget, torokgyulladás, garat hurutot gyógyít az Anacot pasztilla. Egy fiola ára 37 lej.

— Uj magyar jogvédő iroda létesült Bukarestben. Elintéz jogi, közigazgatási, kereskedelmi és magánjellelű ügyeket. Ingyenes jogi tanácsokat ad szóban és választékosan írásban. Kintelelvő ségek (dubiozok), behajtásait vállalja. Olcsó pénzkölcsönt folyósít. Hiteles fordításokat vállal; okiratokat fogalmaz és másol magyarul és bármilyen nyelven. Címe: „Forum”, Str. Brancoveanu 10.

— A szezón legnagyobb zenei és társadalmi eseménye: Szigeti József március 16-i hangversenye. Jegyek a Románia Artisticánál előjegyezhetők.

— A Makkabea cionista ifjúsági szervezet vasárnap délután fél 5 órai kezdettel tánccal egybekötött teadélután rendez a City-kávéházban, volt Hagibbor klubhelyiségeiben. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

— MODERN BOROTVALKOZÁS szappan, víz, ecset és dörzsölés nélkül két perc alatt lehetséges a világhírű CITOMOLL krémmel. Ezer előnye van (és semmi hátránya!) a szappannal szemben. Használata valószínűleg jótétemény a bőrnek. Egy próbatubus hat lej. Óvakodjék utána az utána!

NAPROL-NAPRA

Manzano nyugalmazott ezredes, Ferenc József néhai császár volt szárnysegédét tegnap Bécsben egy gépkocsi elgázolta. Az öreg urat súlyos állapotban szállították kórházba.

Az angol alsóház második olvasásban elfogadta egy nőképviseelő törvényjavaslatát, mely szerint a férjek hagyatékának fele a túlélő feleséget illeti. E törvényrészlet a jövőben végrendekezés sem érinti.

A német birodalmi gyűlés közlekedési költségvetést tárgyaló plenáris ülésének ideje alatt az előcsarnokban incidens játszódott le, amely az ülés közben is riadalmat keltett. Egy idősebb ur revolvert rántott elő s háromszor egymástól elsütötte. Külp képviselő, Dresden polgármestere és több tisztviselő rávetették magukat a lövöldöző öreg urra, kicsavarták a revolvert kezéből s a birodalmi gyűlési irodahelyiségbe vitték a merénylőnek tartott embert. Rendőri kihallgatása alkalmával Schmiedtnek mondotta magát, 72 éves, mürzburgi származású, aki birodalmi gyűlési képviselőként a járadékosok több szervezete képviseletében folytatott tárgyalásokat. Vallomása szerint nem akart üres kézzel hazamenni s a riasztó pистolyából leadott lövésekkel a figyelmet az általa képviselt ügyre akarta terelni. Megállapítás nyert, hogy a használt fegyver különösen erős hangot adó riasztó-pisztoly, de gyébként tényleg teljesen ártalmatlan.

Anglia és Wales nagyobb városaiban az elmúlt héten 456 ember halt meg influenzában. Az összes influenzás halálosok száma eddig a szigetországban 1585, míg az elmúlt egész évben 343 halálos volt.

Argentínában állandóan érkeznek az orosz hajórakományok mindenféle nyersanyagokkal és iparcikkokkal, amelyet igen olcsó áron vetnek piacra. A dumping nagyon árt a külföldi iparnak, amely nem tud versenyezni a szovjetárak olcsóságával. Lehetségesnek tartják, hogy az argentin kormány a saját iparának védelmére már közelebbről intézkedéseket tesz az oroszországi ipari import ellen.

Délolaszországban scirocco dühög. Nápoly kikötőjében a vihar miatt a nagy hajók kirakodását félbe kellett szakítani. Észak-Olaszországban a nagy folyók áradnak. Az Alpések nyílványain helyenként két méteres hó borítja a hágókat. A Brenneren a vasuti közlekedés lavinaomlások miatt szünetel.

Oslói jelentés szerint a norvég délsarki expedíció a sarkvidék eddig legkevesebé ismert részén új földet fedezett fel, amelyre Ryser Larsen pilóta repülőgépből ledobta a norvég lobogót. Az új földterület a sarkvidék Afrika legdélibb pontjától délre eső területen van.

A statisztika szerint az Egyesült Államok területén autóbaleset következtében naponta átlag 86 ember veszt életét és 2739 sebesül meg. 100 ezer emberre 25 halálos autóbaleset esik s minden tizenhatodik percben embert öl az autó.

Hosszu használatban minden gép és szerkezet romlik és kopik. Az emberi szervezet is elhasználódik az évek folyamán. Frissitse fel az elhasznált szöveteiket és életanyagokat Ovomaltine rendszeres használatával.

A Háztulajdonosok Szövetségének közgyűlése. A kolozsvári Háztulajdonosok Szövetsége ma, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja meg a város háza nagytermében évi rendes közgyűlést, melynek tárgysorozatát lapunkban már közöltük. A közgyűlés programja minden háztulajdonost közelről érdekel, mert a közterhek csökkentése, a víz- és villanyáram díjak leszállítása, az üzletberek redukciójának ügye kerül többek közt tárgyalásra. A szövetség lapunk útján figyelmezteti a háztulajdonosokat, hogy a közgyűlésre külön meghívók nem adtak ki, annak megtartása hírlap útján lett közzétéve, továbbá, hogy a közgyűlés a tárgysorozat rendkívül sok pontjért pontosan 11 órakor fog megkezdődni, miért is a pontos megjelenésre ezután is felhívhatnak.

Fehér hét!!

Szabó Jenő

Nagyáruházában Cluj, Telefón 4-79

1 m Opál batiszt	19	1 m Ágyemű damast 90 cm	68
1 m Román vászon	19	1 m paplan lepedő vászon	110
1 m Mosott vászon	25	1 m Fügőny grenadín 150 cm	58
1 m gyermek fehérnemű vászon	29	1 drb Damast ékező szalvéta	25
1 m 80 cm széles vászon	33	1 drb Alsó lepedő szegve	175
1 m Fehérnemű vászon	39	1 drb Abrosz 6 szalvétá al	110
1 m Ágyemű vászon I-a	47	1 drb Frot ír törülköző	65
1 m Alsónadrág cöpper I-a	65	6 drb Kávés szalvéta	36

Figyelem!

Crep de chine az összes báli és estélyi színekben Lei 195
 Kérem kirakataim megtekintését!

Fehér hét! Fehér hét!

1931. február 22.
 lett hogy adjon a Curvárosépítésre alkalmas...
 sz Jenő kiterjeszkedett...
 szeddele
 k Palesztinában, ha...
 Argentin
 21. A Press Associ...
 részesi-
 eánrepülő

KÖZGAZDASÁG

270 kereskedőt lezártak Jasiban

Kihágásért elítélték őket, de nem tudták megfizetni az 500-1000 lejes bírságot

Jasi, február 21. Szenzációt keltő számban büntették meg a jasi rendőrségek az ottani kereskedőket, számszerűen 270-et, a vasárnapi munkaszüneti törvény áthágása miatt. A 270 kereskedőt tetten érték a vasárnapi munkaszüneti törvény kihágása miatt és ezért 500-tól 1000 lejjig terjedő pénzbüntetéssel sújtották őket. Miután a törvény kimondja, hogy ezek a bünte

tések be nem hajthatóság esetén fogházra változtathatók át, 25 lejt számítva egy napra és miután a jasi kereskedők nagyrésze nem tudta kifizetni a rája kirótt büntetési összeget, most a rendőrség elfogató parancsot adott ki 270 kereskedő ellen, akiknek 1000, illetve 500 lejes pénzbüntetést kell leülniök a jasi rendőrség fogdáiban.

Magyarország az összes favámokat felakarja emelni

Budapest, február 21. A magyarországi importtüzifa vámját, amint ismeretes, nemrégiben felemelte a magyar kormány és ezzel az intézkedéssel, amely a belföldi tűzifa védelme érdekében történt, halálos döfést kapott az utódállamok tűzifaexportja, amelyek főiaca Magyarország volt.

A magyar belföldi fatermelőérdekeltek most újabb akciót kezdtek, hogy a kormány az összes favámokat emelje fel. Eddiginél nagyobb vámvédelmet akarnak a termelők gömbfára, bárdolt, ácsolt és hasított fára, vasuti talpfára, kádárfára és fűrészfára.

A fafeldolgozó ipar érdekelteit és az importőrök már is állást foglaltak a tervezett vámemelés ellen és rámutat-

nak arra, hogy Magyarországon kevéssé fejletlen a fatermelés, puhafatermelés pedig ugyyszólván egyáltalán nincsen, ha tehát a vámokat felemelik, úgy a fafeldolgozó ipar adja meg annak az árát. Egy másik szempont, amely a vámok felemelése ellen szól, az is, hogy a most készülő román-magyar szerződésben a favámok már le vannak kötve és ha a vámokat felemelnék, úgy ez a szerződést felborítaná.

Hogy azonban ezeket a szempontokat nem fogja-e a magyar kormány a belföldi fatermelők érdekeinek alávetni, azt ebben a pillanatban még nem lehet tudni és így — romániai szempontból — legalább is aggályos a helyzet.

Utánvételi forgalom Románia és a külföld között

Az utánvételi díj teljes összegét a feladó kapja

Cluj-Kolozsvár, február 21. A bukaresti postavezérgazgatóság 212.678-1930. sz. rendeletével már megküldte az ország összes postahivatalainak azt az utasítást, melyben részletesen ismerteti a külföldi és Románia között január 1-én életbe lépett utánvételes forgalom feltételeit.

E kereskedelmi szempontból is igen fontos postai szolgálatról az alábbiakat ismertetjük.

Utánvételes postai küldemények (pénzeslevél, ajánlott levél és csomag) a következő országokba küldhetők:

Ausztriába, Belgiumba, Csehszlovákiába, Dániába, Svájcba, Francia-, Német-, Lengyelországba, Norvégiába, Törökországba, Olaszországba, Jugoszláviába 9000, Hollandiába 8500, Vatikán-városba 8840 és Magyarországra 8000 lejjig.

Ilyen küldemények küldhetők még Párizson keresztül Syria, Liban és a Lattáquie kormányzóságokba is 10.000 lejjig.

Az utánvétellel terhelt s nálunk feladott postai küldemények díja csak 18 lejjel (50 arany centime-mal) több, mint a rendes küldeményké, ehhez hozzászámítandó azonban még az utánvételi díj után kivetendő kurzus-különbözet, amely 100 lejenként 50 baniban van megállapítva.

Az utánvételes küldemények 7 napon belül feltétlenül kiváltandók, kivéve az Európán kívüli országokat, ahol a kiváltás csak 15 nap alatt kötelező. E terminusok lejártá után a küldemények minden további avizálás nélkül visszaküldetnek feladói helyükre.

A külföldi államokból hozzánk küldött utánvételes küldemény ugyanilyen kezelésben részesül, az illető állam pénz nemében meghatározott utánvétel összegét átszámítási táblázat segítségével lejjel állapítják meg a postahivatalok és ezt közlik a címzettet értesítés alapján. Mivel a címzett, a küldemény át-

vételére a postához kell menjen. A lejjel kért utánvételi összeg után 100 lejenként még 50 bani kurzus-különbözetet kell a postahivatalnokoknak inkasszáltniok.

Az utánvételi díjak teljes összegét a feladók kapják, abból postai díjként semmit sem vonnak le, tekintve, hogy a nemzetközi egyezmény alapján a szolgálat ingyenesen teljesítendő.

A nemzetközi egyezményben a következőkben állapították meg az érdekelt országok hivatalos kurzusát.

Ausztria: 1 schilling, 23 lej 77 bani, Csehszlovákia: 1 csehkorona, 5 lej, Svájc: 1 svájci frank 32 lej 75 bani, Franciaország: 1 frank, 6.63 lej, Németország: 1 Reichsmark, 40.14 lej, Olaszország és a Vatikán: 1 lira 8.83 lej, Jugoszlávia: 1 dinár 2.98 lej, Hollandia: 1 forint, 68 lej, Lengyelország: 1 zloty, 19 lej, Magyarország: 1 pengő, 29.48 lej.

SZÍNHÁZ

Növendék hangverseny. Folyó hó 26-án este 8 órakor tartja meg Mihályffy Irén, a Magyar Zenekonzervatórium tanárnője növendékeivel hangversenyt a ref. teológia termében, akinek lelkes gardája sokat ígérő programmal kívánja tudását a nagy közönségnek bemutatni. Előadnak: Schubert, Brahms, Grieg, Toselli, Lavotta, Noseda dalokat és Mozart, Händel, Haydn, Kreutzer, Mevberber, Rossini, Puccini, Verdi, Carissimi, Saint-Saens, Thomas, Bizet áriákat. Közreműködnek: Schneider Elza, Sántha Ilonka, Czeglédy Emmy tanárnő, Traurig Gizi, Ürmösi Magdus, Fogarasi Klára, Bild Emi, Frentiu György és Breuer Imre. Program váltása kötelező, melyek hétfőtől Király János otta- és könyvkereskedésében kaphatók és este a pénztárnál.

A ROMÁN OPERA MŰSORA

Vasárnap, febr. 22 (délután): Zsidónó. Hétfő, febr. 23: Carmen. (Olcso helyárok kal.) Szerda, febr. 25: A windsori vig nők.

Olasz tenoristák vendégjátékai a Román Operában. A helyárat nem emelik fel. A legelső vendég Vittorio Fullin, a hírneves olasz drámai tenorista, akivel a milánói Scala ezidei szezonját megnyitotta. Első fellépése hétfőn, március 2-án lesz a „Trubadur”-ban. Jegyeket a „Romania Artistica” színházi irodában lehet már kapni.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Vasárnap d. u. 3: Akácafivér. (Operettreprez. új betanulásban, új szereposztásban, 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozhelyárral. Ssz. 194.)

Vasárnap este 9: A szökött katona. (Népszínműprez. új szereposztásban, új betanulásban, 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozhelyárral. Ssz. 195.)

Hétfő fél 9: Régi nyár. (Operett, 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozhelyárral. Ssz. 196.)

Kedd fél 9: Az eleserelt ember. (Ujdon-ság, harmadszor. 31. B. bérlet. Ssz. 197.)

Szerda fél 9: Rád bízom a feleségem. (Bohózat-ujdon-ság, először. 27. Premiérbérlet. Ssz. 199.)

Csütörtök fél 9: Rád bízom a feleségem. (Bohózat-ujdon-ság, másodszor. 32. B. bérlet. Ssz. 200.)

Péntek: Hivatalos szünnap. Szombat fél 9: Frederika. (Lehár Ferenc nagyoperettje. Ujdon-ság, először. Karácsonyi, Kertész, Nádor, Ihász fellépésével. 28. Premiérbérlet. Ssz. 201.)

Vasárnap d. u. 3: Málnás Miska. (Mozihelyárral. Ssz. 202.)

Vasárnap este 9: Frederika. (Lehár Ferenc nagyoperettje, másodszor. 33. A. bérlet. Ssz. 203.)

Hétfő fél 9: Frederika. (Lehár Ferenc nagyoperettje, harmadszor. 33. B. bérlet. Ssz. 204.)

Kedd fél 9: A tokiói japán dalszínház 36 tagú együttesének zene-, gésa- és balettkarának egyetlen vendégjátéka. (Felemelt helyárok. Bérletszűnet. Ssz. 205.)

Szerda fél 9: Blanco Posneti elárultatása (Shaw-darab, először). A háztető verbe. (Kurt Gatz-darab, magyarul először). Az építmunkások, a vasutasok és nyomdászok dalkarainak részvételével. Bevezeti: Salamon László. Bérletszűnet. Rendes helyárok. Ssz. 206.

RADIO MŰSOR

IDŐ: KÖZÉPEUROPAI

Vasárnap, február 22. Bukarest. 10.15: Gyermekóra. 10.45: Egyházi zene. 11: Házi zenekar. 12: Gram-mofon. 12.30: Hírek. 12.50: Gram-mofon. 20.15: Chopin hangv. 21.35: Rádióhírek. 21.50: Hírek.

Budapest. 9: Ujsághírek, kozmetika. — 11.15: Istentisztelet. Utána: Pontos idő jelzés, időjárás. Majd: Az Operaház tagjainak hangv. E hangverseny szünetében heti krónika. 2: Gram-mofonhangv. — 3: Gyermekóra. 3.30: A földművelésügyi minisztérium előadása. 4: Rádió Szabadság. Utána: Pontos időjelzés, időjárás. 5.15: Magyar nótadélután. — 6.25: Novellák. 6.50: Hangv. 7.45: Sportered-mények. 8: János vitéz előadása. Utána: Pontos időjelzés, időjárás. Majd: Fejes szalónzenekar.

Bécs. 19.30: Puccini: Tosca c. operája. Berlin. 21.10: Filharmonikus hangv. Liszt, Dvora, Grieg, Strauss művei.

Breslau. 20.30: Könnyű zene. Frankfurt. 23: Táncczene. Langenberg. 20.30: Strauss opera. Lipce. 20: Lehár operett. Stuttgart. 19.15: Zongorahangv. Varsó. 20.30: Népies zene. 23: Táncczene.

Poznan. 22.15: Táncczene. Pira. 19.03: Musszorgszkij est. Milánó. 19.30: Zenekari hangverseny. 21: Opera.

Róma. 20.40: Leoncavallo: Rózsakirály-nő c. operája. Olá. 19.03: Hangv. Stockholm. 19.15: Rokokó zene.

Prága. 20.35: Fuvolahangv. 21: Szimfónikus hangv. Pozsony. 19.05: Népszerű hangv.

Balasszály. 21.30: Operettrezletek. 22:50: Balasszály.

Hétfő, február 23.

Bukarest. 12: Gram-mofon. 12.30: Hírek. 16: Zenekar. 19: Gram-mofon. 19.30: Német lecke. 20: Kamarazene. 20.30: P. olvasás. 22 Hírek.

Budapest. 9.15: Házi kvartett. — 9.30: Hírek. 12.05: Balalajkzene. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: Felolvasás. 5.30: Hangverseny. 6.15: Német óra. 7.25: Mandits szalónzenekar. 8.25: Oláh Árpád előadestje. 10.45: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. Majd: Zenekari hangverseny.

Bécs. 19.30: Dalest. 21.50: Zenekar. Berlin. 19: Keringők. Breslau. 21.10: Hárfahangv. Frankfurt. 19.35: Kamarazene. Poznan, Varsó. 19.50: Fall Leó operája. Prága. 20: Kamarazene. Pozsony. 19.20: Rádióhírek. Brunn. 18.20: Lantdalok. Milánó. 21: Opera. Róma. 20.40: Könnyű zene.

Apró hirdetések

Bor és gyümölcsleparló készítői készítését legújanyosabb árban vállalom. M. Bauer rézművesmester Bistri Str. Lemnelor 42.

Kelengyék készítése, goblenvarró, kézi és géphímzés, montirozás, csipkebevarrás, előrajzolás izlésesen, olcsón. Fisch Böske kézimunkaszalónjában M. lóm u. 16.

„EXPRESS”

libahuscsarnok
Készítők frissen olvasztott libahús-
szirt 75 lejért, libahórt 65 lejért
kilogrammjáért, minden mennyiség-
ben. Füstölt hús, stb.
FRIEDMANN M. cég Oradea
Piața Mihai Viteazul 11

Köser vegetárius étterem! Rendkívül
ízletes ételek. Figyelmes kiszolgálás.
Vaj és tejnemek saját készítmények.
Schwartz Ignác, Cluj, Calea Reg.
Ferdinand 10.

Sürgösen eladó. Antik fekete comple-
szalngarnitúra, hatalmas szekrény, ág-
vitrin, mosdószekrény, fotel, képek, sz-
nyeg, 400-500 darab könyvből álló bi-
könyvtár, történelmi, archeológia, numi-
matica, szépirodalmi, stb. különböző tá-
gyak minden elfogadható árban. Cím:
Hartmann A. Lajos Aiud.

Rayoneladókát némi tőkével keresni
Nagy kereseti lehetőség biztosítva. The
Maytag Company U. S. vezérképvise-
lete Cluj. Postafiók 22. Stra. Gh. Bar-
tiu 28.

Baia Maren teljesen berendezett ma-
dern orvosi rendelő elhalalozás miatti
kiadó vagy eladó. Özv. dr. Winkler
Jenőné, Baia Mare.

Stoewer Autó csukott, jó állapotban
45.000 lejért eladó, Bukarest, Stirbei
Vodă 76.

Kiadó munkánegyedben jóforgalmu
lethelviség italmérsi engedéllyel. Cím:
Kiadóban.

Uri családhoz ajánlok francia-
met, zongoratanárnő. Cím „Idősebb ut-
nő” Cluj, Str. Motilor 143.

Cognac, serfő főkönyv svi vapá inkákai

itté i husvét fődeből szállítva
hordókbán, agy palackokban
Megrendelhető:
Rosenberg S. Léb
által Becean, jüdetul Some

HIRDETÉS AZ ÚJ KELETBEN
HIRDETÉS AZ ÚJ KELETBEN

XV. ÉVF.

Cluj-Kolozsvár

febr.

569

Az Új Kelet

és bántsa

Jükkeink u

forrás meg.

Készítők

megörzésük

A Glas

Most, hogy két
pecsételte azt az ál-
az első perctől kezd-
tabban nézhetünk s
nyos esettel, amely
tül tartotta izgalom-
vár, de Erdély egész
vizsgálóbiró, mint
tanácsa megállapító
Akiba főrabbi eseté-
cselekményt fennfor-
rozattal a bírói fóru-
tetet is mondták a
a főrabbi ellen megí-
Glasner főrabbi t-
tételt kapott, de ne-
hítközség, amelynek
pellengére és nem ka-
dóság, amelyet a fő-
tén a vádlottak pad-
királyi ügyész. Ezért
lenkezik elveinkkel, h-
folytassunk, még s-
rendre az eset fölött
kározattal korántsem
nak. Itt (hogy enyhé-
kat) a rendőri tulbu-
tével állunk szemben
meg kell vizsgálni i-
a célt, amelyet vele-
telt, miért állott éro-
rendőrség egyes tiszt-
aros zsidóságának f-
nya bün látszatába s-
vesztetetés. A rendő-
ába kellett lenniök,
zemélyében nem eg-
nem egy nagy egyhá-
vezetőjét, közvetve te-
léget, kompromittáljá-
zt a csunya komédia
Az esemény kontun-
ben bontakoznak ki, m-
Pontosan tudjuk, mi-
rabbi megjelent egy-
és kijelentette, hogy
egy törvényes rende-
ül felmerülő költs-
berdörtisztviselőnek,
ber, tudnia kellett, ho-
könyv értelmében ez
tendő cselekményt, n-
kor sem, ha a felajá-
hatósági közeg jutal-
szánva. A rendőrtisz-
hogy vesztegetés esa-
vény megszegésére ad-
let jutalmat. A rendő-
esetben egyetlen köte-
ma: visszautasítani a
Ha úgy látta, hogy a
let végrehajtása körü-
költségek, vagy pedig
kezik megfelelő alap-
gek fedezésére, eg-
volna mondia: „Kö-
nincsen szükségünk a
és a rendeletet anélk-
hajtani”. Demokrati-
köszabadságok uralk-
seikiednie a lelkiismer-
viselőnek.

Ha a kolozsvári ren-
közége másként
csak két eset lehetség
államrdek követelte
közvetve a zsidóság
vagy pedig az illető
egyéni érzelmeiket köv-
a kötelezés utiáról.
álljon fenn, mindegyik
kell hogy legyen a kö-
hogy az első feltevés
hatunk, mert kizárt o-
lyan magasabb államé-
zsidóság kompromitt-
volna, csak a második
valószínűnek és ezért
gorubb vizsgálat halas-
sát az ügyben szerep-
ellen. Az ország belsö-
sága követeli meg, ho-